

Drogériai árrésstop: legfeljebb 15 százalékos árrés harminc termék kategóriában

2025. május 12.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. május 8-án hirdette ki a drogériai termékek árának csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 93/2025. (V. 8.) Korm. rendeletet, amelyet az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti jogalkotói hatáskörében alkotott meg. A rendelet a 6. § szerint 2025. május 19-én lép hatályba, és a 7. § szerint 2025. augusztus 31-én hatályát veszti. Az 1. § (1) bekezdése szerint a veszélyhelyzet ideje alatt több törvényt, köztük a fogyasztóvédelmi és a kereskedelmi törvényt, a rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A rendelet hatálya az üzletben, a bevásárlóközpontban folytatott kereskedelemre és a csomagküldő kereskedelemre terjed ki (1. § (3) bek.).

A szabályozás lényege

Kereskedőnek az minősül, aki a TEÁOR „47.75 – Illatszer, kozmetikai cikk, tisztálkodószer kiskereskedelme” tevékenységet főtevékenységként folytatja, és a kiskereskedelmi adóról szóló törvény szerinti 2023. évi nettó árbevétele meghaladta az 1 milliárd forintot (1. § (2) bek. 3. pont). Az 1. mellékletben felsorolt 30 termék kategóriában, például a toalettpapír, a mosószerek, a fogkrém és az eldobható pelenka esetében, az üzletenként, illetve online felületenként alkalmazott árrés nem haladhatja meg a 2025. januári átlagos árrést, és legfeljebb 15 százalék lehet (2. § (1) bek.). A saját márkás termékek aránya nem haladhatja meg a 2025. január–februári arányt (2. § (3) bek.), és a kereskedő legalább a 2024. évi átlagos napi mennyiséget köteles árusítani (2. § (5) bek.). Az árrésszabály megsértése termék kategóriánként 5 millió forint bírsággal jár, a saját márkás arány és a mennyiség megsértése 0,5–2 millió forinttal. Az üzlet legfeljebb fél évre bezárható, ismételt jogsértésnél pedig a bírság legalább a korábbi kétszerese (4. § (2) és (8) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül a nagyobb drogérialáncokat érinti, de a beszállítóikra is hat: a beszállítói kedvezmény az árrés része, így az árréskorlát a beszerzési feltételek újratárgyalását vetheti fel. Ha a kereskedő a hatálybalépés után kezd árusítani egy üzletben, egy meglévő üzletének adatait veszi alapul, és ezt az árusítás előtt legalább 3 nappal bejelenti a Nemzeti Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Hatóságnak (2. § (6)–(7) bek.). Az ellenőrzést az általános fogyasztóvédelmi hatóság hivatalból végzi, és a kereskedő foglalkoztatottja is képviselőnek minősül (4. § (1) és (7) bek.).

Teendők és határidők

Az érintett kereskedőknek május 19-ig termékenként meg kell határozniuk a 2025. januári átlagos árrést, és az árakat úgy kell beállítaniuk, hogy a 15 százalékos felső határt se lépják túl. Dokumentálni kell a saját márkás termékek január–februári arányát és a 2024. évi átlagos napi eladott mennyiségeket, mert a hatóság ellenőrzéskor a helyszínen kéri ezeket az adatokat (4. § (6) bek.). A 3. és az 5. § felhatalmazza a minisztert, hogy rendeletben kötelező fogyasztói tájékoztatót írjon elő, amelynek elmulasztása 1 millió forintos bírsággal jár (4. § (9) bek.), ezért a miniszteri rendelet megjelenését figyelni kell. A szabályokat augusztus 31-ig kell alkalmazni.

Drogériai árrésstop: május 19-től legfeljebb 15 százalék lehet az árrés

Az élelmiszerek után a drogériai termékekre is árréskorlát jön. A nagy drogérialáncokra vonatkozó szabály május 19-től augusztus 31-ig harminc termékkategóriát érint, megsértése termékkategóriánként milliós bírsággal jár.

A 93/2025. (V. 8.) Korm. rendelet az 1 milliárd forintnál nagyobb árbevételű, főtevékenységként illatszer- és tisztálkodószer-kiskereskedelmet folytató kereskedőkre vonatkozik. Harminc termékkategóriában, a toalettpapírtól a mosószeren és a fogkrémen át a pelenkáig, az árrés nem lehet magasabb a januári átlagnál, és legfeljebb 15 százalék lehet.

A kereskedők nem szoríthatják vissza a kínálatot: legalább a tavalyi átlagos napi mennyiséget árusítaniuk kell, a saját márkás termékek aránya pedig nem nőhet a január–februári szint fölé. Az árrés túllépése termékkategóriánként 5 millió forint bírsággal jár, súlyos esetben az üzlet akár fél évre is bezárható.

Az érintett láncoknak május 19-ig át kell árazniuk a termékeket, és rendezett nyilvántartást kell vezetniük a januári árrésekről, a saját márkás arányokról és a napi eladásokról, mert ellenőrzéskor ezeket a helyszínen kell bemutatni. A árrés-korlátozással összefüggő szerződésmódosítási kérésekre érdemes felkészülniük. A kormány külön rendeletben kötelező vásárlói tájékoztatót is előírhat.

Kötelező árréscsökkentési tájékoztató a drogériákban és a webáruházakban

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter a drogériai termékek árának csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 93/2025. (V. 8.) Korm. rendelettel összefüggő kereskedői tájékoztatásról szóló 11/2025. (V. 14.) MK rendeletet 2025. május 14-én hirdette ki. A rendelet a 93/2025. (V. 8.) Korm. rendelet 5. §-ában kapott felhatalmazáson alapul, és a 3. § szerint 2025. május 19-én, az árrésstoppal egy napon lép hatályba. A rendelet preambuluma szerint célja az állampolgárok tájékoztatása az árcsökkentésről. Az MK rendelet önálló hatályvesztési időpontot nem tartalmaz, a kötelezettség azonban a 93/2025. (V. 8.) Korm. rendelet 3. §-a szerinti tájékoztatáshoz kapcsolódik, amely rendelet 2025. augusztus 31-én hatályát veszti.

A szabályozás lényege

A rendelet alanyi hatálya a 93/2025. (V. 8.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés 3. pontja szerinti kereskedőre terjed ki (1. § (1) bek.). A kereskedő köteles az 1. és a 2. melléklet szerinti formai követelményeknek, arculati elemeknek és szövegnek megfelelő tájékoztatót használni (1. § (2) bek.). Az 1. melléklet szerinti tájékoztatót az üzlet valamennyi, vásárlók által használható bejáratánál kell kihelyezni, az üzletben szokásos információs táblákkal azonos, de legalább 297×420 milliméteres (A3) méretben, jól látható táblán (1. § (3) bek.). A 2. melléklet szerinti jelzést közvetlenül a termék mellett, egyedi árkiírás esetén az árkiírás mellett, legalább 80×50 milliméteres méretben kell elhelyezni (1. § (4) bek.). A kizárólag csomagküldő kereskedelmet folytató, valamint az internetes honlappal rendelkező kereskedő a honlap nyitó felületén teszi közzé a tájékoztatót, és az egyes termékek ára mellett is elhelyezi a jelzést (1. § (5) bek.). A tájékoztató pontos műszaki-szakmai leírását a miniszter a Kormány honlapján teszi közzé (2. §).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A kötelezettség a 47.75-ös TEÁOR-főtevékenységű, 2023-ban 1 milliárd forint feletti nettó árbevételű drogériaüzemeltetőket terheli, üzlethálózatuk minden egységében és webáruházukban. A megfelelés nyomdai, kihelyezési és informatikai költséggel jár: a termékenkénti jelzés a polccímkék rendszeréhez, az online jelzés a webáruház termékoldalaihoz igazodik. A 93/2025. (V. 8.) Korm. rendelet 4. § (9) bekezdése szerint a tájékoztatói kötelezettség megszegése esetén a hatóság 1 millió forint bírságot szab ki, amely a 4. § (8) bekezdése alapján ismételt jogsértésnél legalább a korábbi összeg kétszerese. Különös méltánylást érdemlő esetben a bírság helyett figyelmeztetés is alkalmazható (4. § (3) bek.).

Teendők és határidők

Az érintett kereskedőknek május 19-ig le kell tölteniük a Kormány honlapján közzétett műszaki leírást, és annak megfelelően elő kell állítaniuk az A3-as bejáratú táblákat, valamint a legalább 80×50 milliméteres termékjelzéseket. Ellenőrizni kell, hogy minden vásárlói bejáratnál és minden, az 1. mellékletben szereplő kategóriába tartozó termék mellett megjelenjen a jelzés. A webáruházat működtető kereskedőknek a nyitóoldalt és a termékoldalakat is át kell alakítaniuk. A bolti személyzet felkészítése is indokolt, mert a fogyasztóvédelmi hatóság hivatalból ellenőriz.

A3-as tábla és termékjelzés: kötelező tájékoztatás a drogériákban május 19-től

Az árrésstop május 19-i hatálybalépésével egy időben a nagy drogériáknak a bejáratoknál, a termékek mellett és a webáruházban is kötelező, egységes arculatú tájékoztatót kell elhelyezniük.

A május 14-én kihirdetett miniszteri rendelet szerint az árrésstop alá tartozó drogériáknak minden vásárlói bejáratnál legalább A3-as méretű tájékoztató táblát kell elhelyezniük. Az érintett termékek mellett pedig legalább 80×50 milliméteres jelzést kell elhelyezniük. A tájékoztató pontos arculatát és szövegét a rendelet melléklete és a Kormány honlapján közzétett műszaki leírás határozza meg.

A webáruházat működtető kereskedőknek a honlap nyitóoldalán is meg kell jeleníteniük a tájékoztatót, és az egyes termékek ára mellett is fel kell tüntetniük a jelzést. A kötelezettség megszegése 1 millió forintos bírsággal jár, ismétlés esetén pedig a bírság legalább duplájára nő.

A határidő szoros, a szabály már május 19-től alkalmazandó. Érdemes azonnal megrendelni a táblákat és a címkéket, és a polccímkézési, valamint a webáruház-fejlesztési feladatokat összehangolni. A boltvezetőket is célszerű felkészíteni a hatósági ellenőrzésekre, és rendszeresen ellenőrizni, hogy a jelzések az árváltozások és az áruátrendezések után is a megfelelő termékek mellett maradjanak.

Árfigyelő rendszer: június 1-jétől a drogériáknak is napi árközlési kötelezettségük van

2025. május 27.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. május 23-án hirdette ki az árfigyelő rendszer létrehozásáról és működéséről szóló 163/2023. (V. 8.) Korm. rendeletnek az árfigyelő rendszer bővítésével összefüggő módosításáról szóló 108/2025. (V. 23.) Korm. rendeletet, amely a 4. § szerint a kihirdetését követő nyolcadik napon, 2025. május 31-én lép hatályba. Ugyanezen a napon jelent meg az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriákról és termékekről szóló 11/2023. (VI. 22.) GFM rendeletet módosító 15/2025. (V. 23.) NGM rendelet, amely szintén a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba (3. §). A Korm. rendelet preambuluma szerint a cél az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriák és a bejelentési kötelezettséggel érintett termékek körének bővítése.

A szabályozás lényege

A módosított 163/2023. (V. 8.) Korm. rendelet 2. § 4. pontja szerint kereskedő a „47.11 – Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem” mellett a „47.75 – Illatszer, kozmetikai cikk, tisztálkodószer kiskereskedelme” főtevékenységű vállalkozás is. Adatszolgáltatásra a 6. § szerint az a kereskedő kötelezett, amelynek előző lezárt üzleti évi konszolidált nettó árbevétele kereskedelmi tevékenységből meghaladja a 100 milliárd forintot. Az NGM rendelettel megállapított 1. melléklet a drogériai termékekkel bővül, köztük az egészségügyi papírral, a mosószerekkel, a mosogatószerrel, a samponnal, a fogkrémmel, a dezodorokkal, a borotvával, a tamponnal és az eldobható pelenkával. Az új 21/A. § (1) bekezdése szerint a bővítés miatt kötelezetté váló kereskedő napi adatszolgáltatását első alkalommal 2025. június 1-jén teljesíti. A (2) bekezdés alapján 2025. június 15-ig 2025. január 1-jéig visszamenőleg be kell jelentenie azon termékek napi árát, amelyekre korábban nem volt kötelezettsége.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A kötelezettség a legnagyobb drogériáláncokat terheli, a 21/A. § (2) bekezdése pedig a már eddig is kötelezett kereskedőkre is vonatkozik azokra az új kategóriájú termékekre, amelyekre korábban nem kellett adatot szolgáltatniuk. A 13. § (1) bekezdése szerint a termékazonosító adatokat, a napi árát, a korábbi árát és a törzsvásárlói árát naponta, elektronikusan, legkésőbb az alkalmazást megelőző nap végéig kell megküldeni. A 18. § (4) bekezdése szerint a visszamenőleges adatszolgáltatás elmulasztása 3 millió forint bírsággal jár. A napi adatszolgáltatás tíznél több terméket érintő elmulasztásáért termékenként 25 000 forint, legfeljebb 3 millió forint bírság jár. Ha az üzletben feltüntetett ár magasabb a bejelentettnél, termékenként 50 000 forint a bírság.

Teendők és határidők

Az érintett kereskedőknek május 31-ig ki kell alakítaniuk az új termékkategóriák vonalkód szerinti hozzárendelését és a napi adatküldés informatikai feltételeit, hogy a június 1-jei első adatszolgáltatás teljesüljön. A január 1-jéig visszamenőleges napi árakat június 15-ig kell feltölteni. A 21/A. § (3) bekezdése szerint nem minősül mulasztásnak, ha az árfigyelő rendszer hibája miatt a teljesítés a rendszerben nem lehetséges, de a kereskedő az adatokat a Gazdasági Versenyhivatal által meghatározott formában, elektronikusan határidőben megküldi. A polcárak és a bejelentett árak összhangját folyamatosan ellenőrizni kell.

Bővül az árfigyelő: a drogériai termékek árát is naponta jelenteni kell

Június 1-jétől a legnagyobb, 100 milliárd forint feletti árbevételű drogérialáncoknak is be kell jelenteniük a Gazdasági Versenyhivatal árfigyelő rendszerébe a tisztálkodószerek, háztartási papírtermékek és mosószerek napi árát.

A május 23-án kihirdetett kormányrendelet az árfigyelő rendszert a 47.75-ös TEÁOR főtevékenységű, vagyis illatszer-, kozmetikum- és tisztálkodószer-kiskereskedelmet folytató vállalkozásokra is kiterjeszti. Kötelezett az, akinek előző évi konszolidált árbevétele kereskedelmi tevékenységből meghaladja a 100 milliárd forintot. A termékkör a toalettpapírtól a fogkrémen át az eldobható pelenkáig harminc drogériai kategóriával bővül.

Az első napi adatszolgáltatás június 1-jén esedékes, és június 15-ig az idei január 1-jéig visszamenőleges árakat is fel kell tölteni. A napi árakat mindig az alkalmazást megelőző nap végéig kell megküldeni.

A mulasztás komoly bírsággal jár: a visszamenőleges adatok elmaradása 3 millió forintba kerülhet, a napi jelentés hiánya termékenként 25 ezer forintba. Ha a polcon magasabb ár szerepel a bejelentettnél, termékenként 50 ezer forint a bírság. Érdemes ezért a hétvége előtt tesztelni az adatkapcsolatot, és kijelölni a napi feltöltésért felelős munkatársat. Ha a hiba a rendszerben van, az adatokat a versenyhivatal által meghatározott módon kell határidőben megküldeni.

MNB kamatdöntés: változatlan, 6,50 százalékos alapkamat

2025. május 28.

Jogforrás és hatály

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa 2025. május 27-i ülésén az alapkamatot 6,50 százalékon tartotta, és a kamatfolyosó is változatlan maradt. Az egynapos betéti kamat így 5,50 százalék, az egynapos hitelkamat 7,50 százalék. A döntés nem jogszabály, de a jegybanki alapkamat több jogszabályi rendelkezésnek is viszonyítási alapja. Ilyen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:48. §-a és 6:155. §-a szerinti késedelmi kamat, valamint az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 209. §-a szerinti késedelmi pótlék. A döntés ezért közvetlen joghatással is jár a vállalkozások szerződéses és adóügyi kötelezettségeire.

A szabályozás lényege

A Monetáris Tanács a döntés utáni sajtótájékoztató anyaga szerint a szigorú monetáris kondíciók fenntartását tartja indokoltnak, mert az inflációs kilátásokat továbbra is érdemi kockázatok övezik. A vámbejelentések eltérő időzítésű és ellentétes irányú inflációs kockázatokat eredményeznek. Az áprilisi infláció a jegybank előrejelzési sávjában alakult: az élelmiszerárak havi alapon csökkentek, a piaci szolgáltatások és az iparcikkek havi átárakozása viszont meghaladta a historikus átlagot. Az inflációs várakozások csökkentek, de továbbra is magas szinten vannak. A jegybank értékelése szerint a magyar gazdaság az első negyedévben stagnált, a hazai bankok tőkeellátottsága erős, likviditásuk pedig bőséges.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változatlan kamatkörnyezet a forintalapú, változó kamatozású vállalati hitelek terheit a jelenlegi szinten tartja, és a hitelből finanszírozott beruházásoknál továbbra is magas finanszírozási költséggel kell számolni. A Ptk. 6:155. § (1) bekezdése szerint vállalkozások közötti szerződésben a késedelmi kamat a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értéke. Ha az alapkamat július 1-jén is 6,50 százalék, a 2025. második félévi késedelmi kamat 14,50 százalék lesz. Az Art. 209. § (1) bekezdése szerint az adótartozás utáni késedelmi pótlék a jegybanki alapkamat öt százalékponttal növelt mértékének 365-öd része naponta, ami a jelenlegi alapkamat mellett évi 11,50 százaléknak felel meg. Nem vállalkozások közötti pénztartozásnál a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerint a késedelmi kamat a félév első napján érvényes alapkamattal azonos.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak érdemes a hitelfelvételi és a beruházási döntéseiket a tartósan magas kamatszinttel számolva meghozniuk, és a változó kamatozású hitelszerződéseknél felmérniük a kamatfedezeti lehetőségeket. A kintlévőségek kezelésénél a B2B késedelmi kamatot a félév első napján érvényes alapkamat alapján kell felszámítani, ezért a második félévi kamatlábat a július 1-jén érvényes alapkamat határozza meg. Az adótartozások késedelmi pótléka a jelenlegi kamatszint mellett is jelentős, ezért az adófizetési határidőket különösen indokolt betartani. A kintlévőség-kezelési szabályzatokban és a számlázó rendszerekben a második félévi késedelmi kamatlábat a július 1-jén érvényes alapkamat alapján kell rögzíteni. A jegybank következő kamatdöntését és az inflációs folyamatokat is érdemes figyelemmel kísérni, mert ezek a forintfinanszírozás költségét közvetlenül befolyásolják.

Marad a 6,50 százalékos alapkamat, a jegybank továbbra is óvatos

A Monetáris Tanács május 27-én nem változtatott az alapkamaton. A vállalkozásoknak továbbra is tartósan magas kamatkörnyezettel kell számolniuk a hiteleknél, a késedelmi kamatnál és az adótartozásoknál.

A jegybank 6,50 százalékon hagyta az alapkamatot, és a kamatfolyosót sem módosította. Indoklása szerint a szigorú monetáris kondíciók fenntartása indokolt, mert az inflációs kilátásokat érdemi kockázatok övezik, a vámbejelentések pedig további bizonytalanságot okoznak. Az inflációs várakozások csökkentek, de magasak maradtak, a gazdaság pedig az első negyedévben stagnált.

A döntés a cégek mindennapi pénzügyeit is érinti. A változó kamatozású forinthitelek törlesztőrészei nem csökkennek. A vállalkozások közötti késedelmi kamat a félév első napján érvényes alapkamat plusz nyolc százalékpont, így változatlan alapkamat mellett a második félévben 14,50 százalék lesz. Az adótartozás után felszámított késedelmi pótlék éves szinten 11,50 százalék.

A beruházások finanszírozásánál ezért érdemes a jelenlegi kamatszinttel tervezni, és felülvizsgálni a kamatkockázat kezelését. A késedelmes vevőkkel szemben a törvényi késedelmi kamat érvényesítése is megfontolandó, a számlázási rendszerekben pedig július 1-jén kell rögzíteni a második félévre irányadó kamatlábat.

Lejárt az szja-bevallási határidő: kötelezettségek és mulasztási következmények egyéni vállalkozóknál

2025. május 22.

Jogforrás és hatály

A 2024. adóévre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallásának és megfizetésének határideje 2025. május 20. volt. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) 12/B. §-a és 12/C. § (1) bekezdése szerint a NAV a kifizetői adatszolgáltatások alapján adóbevallási tervezetet készít, amelyet március 15-től tesz elérhetővé. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 3. melléklet I. 1.2.3. és 1.2.4. pontja alapján a vállalkozási tevékenységet folytató és nem folytató természetes személy egyaránt az adóévet követő év május 20-áig fizeti meg a személyi jövedelemadót. Az adó 1+1 százalékaról szóló rendelkező nyilatkozat határideje a 1996. évi CXXVI. törvény 5. § (1) bekezdése szerint szintén május 20., és ennek elmulasztása jogvesztő.

A szabályozás lényege

Az Szja tv. 12/C. § (6) bekezdése szerint ha a magánszemély a tervezetet május 20-ig nem javítja, nem egészíti ki, és bevallási kötelezettségét más módon sem teljesíti, a tervezet az általa benyújtott bevallásnak minősül. A (7) bekezdés ettől eltérően rendelkezik: az adóköteles bevételt szerzett mezőgazdasági őstermelő, az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemély és az egyéni vállalkozó csak akkor teljesíti bevallási kötelezettségét, ha a tervezet felhasználásával vagy anélkül maga nyújt be bevallást. Náluk tehát a tervezet nem válik automatikusan bevallássá. A késedelmes bevallásról szóló bejelentés kedvezménye, amely szerint mulasztási bírság november 20-ig nem szabható ki, az Szja tv. 11/A. §-a alapján csak a vállalkozási tevékenységet nem folytató és áfafizetésre nem kötelezett magánszemélyt illeti meg.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az az egyéni vállalkozó, áfás magánszemély vagy őstermelő, aki május 20-ig nem nyújtott be bevallást, bevallási kötelezettségét elmulasztotta. Az Art. 221. § (1) bekezdése szerint ilyenkor az adóhatóság először tizenöt napos határidővel felhívja a teljesítésre. Ha a mulasztást a határidőn belül sem pótolja, a (2) bekezdés alapján 50 000 forint mulasztási bírságot szab ki, és ismételten felhívja. Az Art. 220. § (1) bekezdése szerint a természetes személy adózóra kiszabható mulasztási bírság felső határa általában 400 000 forint. A határidő után megfizetett adó után az Art. 209. § (1) bekezdése szerint a jegybanki alapkamat öt százalékponttal növelt mértékének 365-öd részével számított napi késedelmi pótlék jár, ami a jelenlegi 6,50 százalékos alapkamat mellett évi 11,50 százalék.

Teendők és határidők

Akik a határidőt elmulasztották, a bevallást haladéktalanul nyújtsák be, ne várják meg az adóhatósági felhívást, és a fizetendő adót is mielőbb rendezzék, mert a késedelmi pótlék naponta nő. Az egyéni vállalkozóknak érdemes ellenőrizniük az ügyfélkapus tárhelyüket, mert a NAV felhívására tizenöt nap áll rendelkezésre. Ha a bevallást benyújtották, de abban hibát találnak, a tévedés javításáról mielőbb gondoskodni kell. A 2025. adóévre vonatkozó adóelőleg-fizetési kötelezettségeket is ehhez a bevalláshoz igazítva kell tervezni.

Lejárt az szja-határidő: az egyéni vállalkozóknál nem lett bevallás a tervezetből

Május 20-án lejárt a személyi jövedelemadó bevallásának és befizetésének határideje. Az egyéni vállalkozók, az áfás magánszemélyek és az őstermelők esetében a NAV tervezete nem vált automatikusan bevallássá.

Azoknál a magánszemélyeknél, akik a NAV által elkészített tervezetet nem módosították, a tervezet május 20-án magától bevallássá vált. Az egyéni vállalkozókra, az áfafizetésre kötelezett magánszemélyekre és az adóköteles bevételt szerzett őstermelőkre azonban más szabály vonatkozik: nekik maguknak kellett beküldeniük a bevallást, akár a tervezet felhasználásával.

Aki ezt elmulasztotta, arra a NAV először tizenöt napos határidővel felhívást küld. Ha a mulasztást ezután sem pótolja, 50 ezer forint mulasztási bírság következik. A késve befizetett adó után naponta késedelmi pótlék jár, amely a jelenlegi kamatszint mellett évi 11,50 százalék. A november 20-ig tartó bírságmentes késedelmes bevallás lehetősége csak a nem vállalkozó, áfát nem fizető magánszemélyeknek áll nyitva.

A határidőt elmulasztó vállalkozóknak ezért érdemes azonnal pótolniuk a bevallást és a befizetést, és rendszeresen ellenőrizniük az elektronikus tárhelyüket. Az adó 1+1 százalékaról szóló nyilatkozat határideje jogvesztő volt, ezt utólag már nem lehet pótolni.

Benyújtották a tavaszi adócsomagot: a T/11920. számú törvényjavaslat főbb elemei

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

A Kormány nevében Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter 2025. május 13-án éjjel nyújtotta be az Országgyűlésnek az egyes adókötelezettségekről és egyes adótörvények módosításáról szóló T/11920. számú törvényjavaslatot. A javaslat egyebek mellett az Szja tv.-t (1995. évi CXVII. törvény), a Tao. tv.-t (1996. évi LXXXI. törvény), az Áfa tv.-t (2007. évi CXXVII. törvény), a kiskereskedelmi különadóról szóló 2020. évi XLV. törvényt, a pénzügyi tranzakciós illetékről szóló 2012. évi CXVI. törvényt és az Art.-t (2017. évi CL. törvény) módosítaná, és hatályon kívül helyezné a különadókat, illetve adóügyi eltéréseket megállapító 197/2022., 34/2024., 52/2024. és 5/2025. Korm. rendeletet. A javaslat még nem hatályos jog, szövege a parlamenti vitában módosulhat.

A szabályozás lényege

A javaslat a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások különadóját 2026-ban is fenntartaná: a 20 milliárd forintig terjedő adóalaprészt kulcsa 7-ről 8%-ra, az e feletti részé 18-ról 20%-ra emelkedne, az állampapír-állományukat növelő bankok kedvezményt kaphatnának. Az energiaellátók jövedelemadója 2025-ben 41%, 2026-ban 31% lenne. A társasági adóban a mikrovállalkozásnak minősülés létszámhatára 5-ről 10 főre, a kapcsolódó adóalap-kedvezmény szorzója a minimálbér 100%-áról 150%-ára nőne, az egyetemmel, kutatóintézettel közös kutatás-fejlesztés miatti adóalap-csökkentés felső határa pedig 50 millióról 150 millió forintra emelkedne, mindkettő már a 2025-ben kezdődő adóévtől. A kedvezményezett eszközátruházás szabályai a Ptk. szerinti kiválásra is kiterjednének. Az alanyi áfamentesség 18 millió forintos értékhatára törvényi szintre kerülne. A tranzakciós illeték az elektronikuspénz-kibocsátók által végzett fizetési műveletekre is kiterjedne. Az Art. körében a feltételes adómegállapítás előzetes konzultációja 2025. augusztus 1-jétől 1 millió forintos díjjal ismét elérhető lenne, és emelkednének a feltételes adómegállapítási és a szokásos piaci ár megállapítására irányuló eljárások díjai. Az e-pénztárgéppel összefüggő jogsértések szankciói között 12 napos üzletbezárás és legfeljebb 10 millió forintos bírság is szerepel.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A bankokat, pénzügyi vállalkozásokat és energiaellátókat a különadók fenntartása 2026-ban is jelentős többletteleherrel sújtaná, ami az ügyfeleknek felszámított díjakban is megjelenhet. A mikrovállalkozási létszámhatár emelése a tíz főnél kisebb, létszámot bővítő cégeknek kedvez, a K+F-kedvezmény emelése pedig az egyetemekkel együttműködő innovatív vállalkozásoknak teremt nagyobb adóalap-csökkentési lehetőséget, már a 2025. évi adóévre. Az elektronikus pénzt használó vállalkozások fizetési költségei a tranzakciós illeték kiterjesztése miatt nőhetnek. A feltételes adómegállapítást vagy ármegállapítást kérő nagyobb vállalkozásoknak magasabb eljárási díjjal kell számolniuk, a kiskereskedőknek és szolgáltatóknak pedig az e-pénztárgépre vonatkozó szabályok megsértése nagyobb kockázatot jelentene.

Teendők és határidők

Mivel a javaslat még az Országgyűlés előtt van, belőle azonnali kötelezettség nem fakad, hatását azonban érdemes már most felmérni. A társasági adózóknak a 2025. évi adótervezésnél célszerű feltételesen figyelembe venniük a mikrovállalkozási és a K+F-kedvezmény tervezett bővítését, a kiválást tervező cégcsoportoknak pedig a kedvezményezett eszközátruházás új lehetőségét. A feltételes adómegállapítást vagy szokásos piaci ár megállapítását fontolgató adózóknak mérlegelniük kell kérelmük időzítését az augusztus 1-jétől tervezett díjtételekre tekintettel. Az elektronikus pénzt használó vállalkozásoknak érdemes áttekinteniük fizetési megoldásaik költségét. A végleges szöveget és a rendelkezésenként eltérő hatálybalépési időpontokat a törvény kihirdetése után kell ellenőrizni.

Az Országgyűlés elé került a tavaszi adócsomag

A kormány május 13-án benyújtotta a tavaszi adócsomagot. A javaslat a bankadót 2026-ra is fenntartaná, könnyítene a mikrovállalkozásokon és a kutatás-fejlesztésen, az adóeljárási díjakat viszont emelné.

A T/11920. számú törvényjavaslat több mint húsz adótörvényt módosítana, és törvényi szintre emelné a veszélyhelyzeti rendeletekben szabályozott különadók egy részét, így azok a veszélyhelyzet esetleges megszűnése után is fennmaradnának. A bankok különadója 2026-ban is megmaradna, magasabb kulcsokkal, az energiaellátók jövedelemadója pedig jövőre 31 százalékra csökkenne.

A kisebb cégek számára kedvező, hogy a társasági adóban már a 2025-ös adóévtől tíz főre nőne a mikrovállalkozási létszámhatár, és emelkedne a kapcsolódó kedvezmény. Az egyetemekkel közösen végzett kutatás-fejlesztés után 150 millió forintig lehetne csökkenteni az adóalapot. Az alanyi áfamentesség 18 milliós határa rendeleti helyett törvényi szintre kerülne, ami a kisvállalkozásoknak hosszabb távú kiszámíthatóságot ad.

Drágulna viszont a feltételes adómegállapítás és a szokásos piaci ár megállapítása, az elektronikus pénzzel végzett fizetéseket pedig tranzakciós illeték terhelné. A javaslat még változhat a parlamenti vitában, ezért a vállalkozásoknak érdemes most feltételesen beépíteniük adótervezésükbe a várható változásokat, és a kihirdetés után ellenőrizniük a végleges szöveget.

Egységes panaszkezelési szabályok a nem banki pénzügyi szolgáltatóknál

2025. május 12.

Jogforrás és hatály

A Kormány a pénzügyi szektor egyes intézményei panaszkezelésének eljárásával, valamint panaszkezelési szabályzatával kapcsolatos részletes szabályokról szóló 95/2025. (V. 8.) Korm. rendeletet a Bszt., az Fsztv., a Hpt. és a nemteljesítő hitelmegállapodások hitelgondozóiról és felvásárlóiról szóló 2025. évi XII. törvény (Nhf.) felhatalmazása alapján alkotta meg. A rendelet 5. §-a szerint a kihirdetését követő 8. napon, 2025. május 16-án lép hatályba. A 6. § értelmében az (EU) 2015/2366 irányelvnek és az (EU) 2021/2167 irányelvnek való megfelelést szolgálja. Az 1. § szerinti szolgáltató a Bszt. szerinti befektetési vállalkozás, az Fsztv. szerinti pénzforgalmi intézmény, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény és utalványkibocsátó, a Hpt. szerinti pénzügyi intézmény és független közvetítő, valamint az Nhf. szerinti hitelgondozó.

A szabályozás lényege

A 2. § (1) bekezdése szerint a szolgáltató a szóbeli panaszt az ügyfelek számára nyitva álló helyiségben annak nyitvatartási idejében, ennek hiányában a székhelyén munkanapokon 8 és 16 óra között, a telefonos panaszt minden munkanapon, a hét legalább egy munkanapján 8 és 20 óra között, az írásbeli panaszt pedig elektronikus úton folyamatosan fogadja. A szóbeli panaszt főszabályként azonnal meg kell vizsgálni, ennek hiányában jegyzőkönyvet kell felvenni (2. § (3)–(4) bek.). Az írásbeli panaszra adott, indokolással ellátott álláspontot a közléstől számított 30 napon, pénzforgalmi szolgáltatással összefüggő panasznál 15 munkanapon belül kell megküldeni; a szolgáltatón kívül álló okból ideiglenes válasz adható, de a végső válasz legkésőbb a 35. munkanapon esedékes (2. § (5)–(6) bek.). Elutasításkor a 3. § (2) bekezdése szerint tájékoztatni kell az ügyfelet az MNB fogyasztóvédelmi eljárásáról, a bírósági útról és a Pénzügyi Békéltető Testület elérhetőségeiről. A 4. § panaszkezelési szabályzat készítését és közzétételét, valamint panasznyilvántartás vezetését írja elő.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a nem banki pénzügyi szolgáltatók széles körét, így a befektetési vállalkozásokat, a pénzforgalmi és e-pénz-intézményeket, az utalványkibocsátókat, a pénzügyi vállalkozásokat, a független közvetítőket és a hitelgondozókat egységes, rövid határidős panaszkezelési rendbe vonja. A heti egy hosszabbított telefonos ügyfélszolgálati nap, a folyamatos elektronikus elérhetőség és a nyilvántartás vezetése a kisebb szereplőknél érezhető személyi és informatikai költséggel jár. A határidők elmulasztása növeli annak kockázatát, hogy az ügyfél az MNB-hez, bírósághoz vagy a békéltető testülethez fordul. A vállalati ügyfelek, különösen a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő kereskedők és kkv-k számára ugyanakkor kiszámíthatóbbá válik a reklamációk elintézése.

Teendők és határidők

Az érintett szolgáltatóknak május 16-ig felül kell vizsgálniuk panaszkezelési folyamataikat, és a panaszkezelési szabályzatot a 4. § (1) bekezdése szerinti tartalommal, a panaszügyintézés helyének, levelezési és elektronikus levelezési címének, valamint telefonszámának megjelölésével a honlapon és az ügyfélforgalmi helyiségben közzé kell tenniük. Gondoskodni kell a telefonos elérhetőség legalább heti egy napon 20 óráig tartó biztosításáról, a jegyzőkönyvezés rendjéről és a 30 napos, illetve 15 munkanapos határidők nyomon követéséről. Az elutasító válaszlevél-mintákat ki kell egészíteni a jogorvoslati tájékoztatással. A 4. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartást a hatálybalépéstől kell vezetni.

Harminc nap, illetve tizenöt munkanap a pénzügyi panaszok megválaszolására

Május 16-tól egységes, rövid határidős panaszkezelési szabályok vonatkoznak a befektetési vállalkozásokra, a pénzforgalmi és e-pénz-intézményekre, az utalványkibocsátókra, a pénzügyi vállalkozásokra, a független közvetítőkre és a hitelgondozókra.

Az új kormányrendelet szerint az írásbeli panaszra 30 napon belül, pénzforgalmi szolgáltatással kapcsolatos panasz esetén 15 munkanapon belül kell indokolt választ adni. Ha a késedelem a szolgáltatón kívül álló okra vezethető vissza, ideiglenes válasz küldhető, de a végső választ legkésőbb a 35. munkanapon meg kell adni.

A szolgáltatóknak a telefonos panaszokat minden munkanapon, a hét legalább egy napján este 8 óráig fogadniuk kell, az elektronikus panaszbejelentést pedig folyamatosan biztosítaniuk kell. Elutasítás esetén tájékoztatni kell az ügyfelet arról, hogy az MNB-hez, bírósághoz vagy a Pénzügyi Békéltető Testülethez fordulhat.

Kötelező a panaszkezelési szabályzat közzététele a honlapon és az ügyfélforgalmi helyiségben, valamint a panaszok nyilvántartása, amelyben a panasz tárgyát, időpontját, a megtett intézkedést és a válasz időpontját is rögzíteni kell. A szóbeli panaszt lehetőleg azonnal meg kell vizsgálni, ha pedig ez nem lehetséges, jegyzőkönyvet kell felvenni.

Az érintett cégeknek érdemes haladéktalanul átvizsgálniuk ügyfélszolgálati folyamataikat, telefonos nyitvatartásukat és elutasító levélmintáikat. A szolgáltatókat igénybe vevő vállalkozások, például a kártyás fizetést elfogadó kereskedők, a jövőben gyorsabb és kiszámíthatóbb reklamációs ügyintézésre számíthatnak.

Alkalmassági értékelés a hitelgondozók vezető testületeinél

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

A hitelgondozók ügyvezető szervének és az ügyvezető szerv tagjainak a hitelgondozási tevékenység végzéséhez szükséges ismeretekre és tapasztalatra vonatkozó szabályokról szóló 99/2025. (V. 14.) Korm. rendeletet a Kormány a nemteljesítő hitelmegállapodások hitelgondozóiról és felvásárlóiról szóló 2025. évi XII. törvény (Nhf.) 34. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján alkotta meg. A 6. § szerint a rendelet a kihirdetését követő 2. napon, 2025. május 16-án lép hatályba, a 7. § szerint pedig az (EU) 2021/2167 irányelvnek való megfelelést szolgálja. A szabályozás nem terjed ki a Hpt. szerint már engedélyes hitelintézetekre és pénzügyi vállalkozásokra. Az Nhf. 6. § (1) bekezdése szerint a hitelgondozó ügyvezető szervének megfelelő ismeretekkel és tapasztalattal kell rendelkeznie, amit a 10. § (1) bekezdés d) pontja szerint az engedélykérelemhez igazolni kell.

A szabályozás lényege

A rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a hitelgondozó köteles értékelni az ügyvezető szerv és egyes tagjai alkalmasságát. Értékelést kell végezni az engedélykérelem benyújtásakor, tag megválasztásakor, kinevezésekor és mandátumának meghosszabbításakor, a feladatok jelentős módosulásakor, valamint akkor, ha az üzleti modell vagy a feltételek változása ezt indokolja (2. § (2) bek.); főszabályként a kinevezés előtt, a (4) bekezdés szerinti kivételes esetben utólag. A 3. § (1) bekezdése szerint belső szabályzatot kell elfogadni az értékelés szempontjairól, folyamatáról, a döntési jogkörökről, a felelősökről és a határidőkről. Az arányosság érdekében figyelembe kell venni egyéb mellett a hitelgondozó méretét, a kezelt követelésállomány értékét és üzleti modelljét (3. § (2) bek.). Az irányító és a felügyeleti szervet külön, a tagokat egyénileg és együttesen is értékelni kell (3. § (3)–(5) bek.). Hiányosság esetén a 4. § szerint 6 hónapon belül intézkedni kell, így képzést kell előírni, át kell alakítani a felelősségi köröket, tagot kell cserélni vagy kinevezni, illetve kinevezést kell visszavonni. Az értékelést írásban kell dokumentálni, a jelentős hiányosságokról pedig az MNB-t haladéktalanul tájékoztatni kell (5. §).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a nemteljesítő hitelekéből eredő követeléseket a hitelfelvásárlók nevében kezelő vállalkozásokat érinti, amelyek az Nhf. 3. § (3) bekezdése alapján az MNB engedélyével működhetnek. Az Nhf. 36. §-a szerint a törvény hatálybalépésekor már működő hitelgondozók 180 napig engedély nélkül folytathatják tevékenységüket, így az alkalmassági értékelést az engedélykérelemhez ezen belül kell elkészíteniük. Az új követelmények belső szabályozási, dokumentációs és képzési költséggel járnak, és a vezetés összetételének megváltoztatását is szükségessé tehetik. Közvetve érintettek a hitelállományt értékesítő bankok és a hitelfelvásárlók is.

Teendők és határidők

A hitelgondozóknak el kell fogadniuk a 3. § szerinti belső értékelési szabályzatot, és legkésőbb a működési engedély iránti kérelem benyújtásakor el kell végezniük az ügyvezető szerv egyéni és együttes értékelését. Minden új tag megválasztása vagy mandátumának meghosszabbítása előtt új értékelés szükséges, ami összefügg azzal, hogy az Nhf. 11. § (1) bekezdése szerint vezető állású személy csak az MNB előzetes engedélyével választható meg. A feltárt hiányosságok megszüntetésére hat hónap áll rendelkezésre, az intézkedéseket és határidőket írásban kell rögzíteni.

Hitelgondozók: hat hónap a vezetői hiányosságok pótlására

Május 16-tól a nemteljesítő hiteket kezelő hitelgondozóknak belső szabályzat alapján kell értékelniük vezető testületeik szakmai alkalmasságát, és a feltárt hiányosságokat hat hónapon belül orvosolniuk kell.

Az uniós irányelvet átültető kormányrendelet szerint az értékelést az MNB-hez benyújtott engedélykérelemkor, minden új vezető megválasztása vagy mandátumának meghosszabbítása előtt, valamint jelentős változások esetén kell elvégezni. Az irányító és a felügyeleti testületet külön, a tagokat egyénileg és együttesen is vizsgálni kell, a hitelgondozó méretéhez és üzleti modelljéhez igazodó szempontok szerint.

Ha a testület tudása vagy tapasztalata nem megfelelő, a cégnek hat hónapon belül képzést kell előírnia, át kell alakítania a felelősségi köröket, vagy le kell cserélnie egyes tagokat. A jelentős hiányosságokról az MNB-t haladéktalanul tájékoztatni kell.

A már működő hitelgondozók a hitelgondozókról szóló törvény alapján még 180 napig engedély nélkül is folytathatják tevékenységüket, de az engedélykérelemhez az értékelést el kell készíteniük, és csatolniuk kell az ügyvezető szerv megfelelő ismereteinek és tapasztalatának igazolását. Érdemes ezért most elfogadni a belső értékelési szabályzatot, írásban dokumentálni a vezetők alkalmasságát, és szükség esetén időben megszervezni a képzéseket. A bankoknak és hitelfelvásárlóknak pedig érdemes figyelemmel kísérniük, hogy partnereik megfelelnek-e az új követelményeknek.

Felügyeleti díj és engedélyezési díj a hitelgondozóknak: módosultak az MNB díjrendeletei

2025. május 19.

Jogforrás és hatály

A Magyar Nemzeti Bank 11/2025. (V. 14.) MNB rendelete a felügyeleti díj megfizetésének, kiszámításának módjáról és feltételeiről szóló 3/2023. (I. 19.) MNB rendeletet, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete keretében lefolytatott egyes engedélyezési és nyilvántartásba vételi eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 32/2023. (VII. 19.) MNB rendeletet módosítja. A rendelet az MNB tv. (2013. évi CXXXIX. törvény) 171. § (1) bekezdés j) pontjában és 173. § a) pont ad) alpontjában kapott felhatalmazáson alapul, és 3. §-a szerint a kihirdetését követő 2. napon lép hatályba. Célja a nemteljesítő hitelmegállapodások hitelgondozóiról és felvásárlóiról szóló 2025. évi XII. törvény (Nhf.) végrehajtásaként a hitelgondozók felügyeleti díjának és a tevékenység engedélyezése igazgatási szolgáltatási díjának részletes szabályozása. A 32/2023. MNB rendelet 26. § (3) bekezdése szerint a módosított rendelkezéseket a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

A szabályozás lényege

A módosított 3/2023. MNB rendelet 1. § m) pontja szerint a rendelet hatálya kiterjed az Nhf. 28. §-a alapján felügyeleti díjat fizető hitelgondozókra. Az Nhf. 28. § (2)–(3) bekezdése szerint a díj éves mértéke a Hpt.-ben a pénzügyi vállalkozásokra megállapított alapidj és a mérlegfőösszeg 0,25 ezrelékének megfelelő változó díj összege; a (4) bekezdés szerint e díjat nem kell fizetni, ha a hitelgondozó a Hpt. alapján már fizet felügyeleti díjat. A változó díjról a hitelgondozó az 1. melléklet szerinti GONDVDN jelű negyedéves táblán vall be, amely a tárgynegyedévi működési napok számát, a mérlegfőösszeg-alapot, az időarányos negyedéves díjat és a tárgyévi kumulált összeget tartalmazza. A bevallást a tárgynegyedévet követő hónap utolsó napjáig kell benyújtani (7. § (1) bek.), és a benyújtást követő ötödik naptári év végéig meg kell őrizni (8. §). A 32/2023. MNB rendelet 19/B. §-a szerint a hitelgondozó működésére jogosító engedély megadására irányuló eljárás igazgatási szolgáltatási díja 800 000 forint.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A díjszabályok a hitelgondozói engedélyt kérő követeléskezelő vállalkozásokat érintik; a hitelgondozói tevékenységet végző hitelintézetek és a hitelintézetnek nem minősülő hitelezők a táblakitöltési előírások szerint kívül esnek a GONDVDN-bevallás körén. A közvetlen pénzügyi teher mérsékelt: az engedélyezés egyszeri díja mellett az éves felügyeleti díj alapidjból és a mérlegfőösszeggel arányos változó díjból áll, így a nagyobb állományt kezelő szereplők fizetnek többet. Jelentősebb az adminisztratív teher, mert negyedéves bevallási, fizetési és iratmegőrzési rendet kell kialakítani, és a negyedév közbeni engedélyezésből vagy díjmérték-változásból eredő arányosítási szabályokat is alkalmazni kell (4. § (3) és (6) bek.).

Teendők és határidők

A hitelgondozói engedély iránti kérelem benyújtásakor meg kell fizetni a 800 000 forintos igazgatási szolgáltatási díjat. A 3/2023. MNB rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a tevékenységi engedélyről szóló határozat véglegessé válásától kezdve negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap utolsó napjáig be kell nyújtani a GONDVDN táblát, és meg kell fizetni a változó díjat, az átutalás közleményében az adószám első nyolc karakterével és a pénzforráskóddal. Célszerű a számviteli rendszert úgy beállítani, hogy a negyedéves mérlegfőösszeg-adat a díjszámításhoz időben rendelkezésre álljon.

Ennyibe kerül a hitelgondozóknak az MNB engedélye és felügyelete

Az MNB május közepén kihirdetett rendelete meghatározta, mennyi díjat fizetnek a nemteljesítő hitelekkel kezelő hitelgondozók az engedélyezési eljárásért és a folyamatos felügyeletért, és hogyan kell a díjat bevallaniuk.

A hitelgondozói működési engedély iránti eljárás díja 800 ezer forint. Az engedély megszerzése után a hitelgondozók éves felügyeleti díjat fizetnek, amely a pénzügyi vállalkozásokra irányadó alapidíjból és a mérlegfőösszeg 0,25 ezrelékének megfelelő változó díjból áll. Nem kell külön díjat fizetnie annak, aki a hitelintézeti törvény alapján már felügyeleti díjat fizet.

A változó díjról negyedévente, külön adattáblán kell bevallást benyújtani a negyedévet követő hónap utolsó napjáig, és ugyanekkor kell átutalni a díjat az MNB számlájára. A bevallásokat öt évig meg kell őrizni.

Az új szabályok a hatálybalépés után indult eljárásokra vonatkoznak. Az engedélyre készülő cégeknek érdemes a díjjal már a kérelem benyújtásakor számolniuk, és még az engedély megszerzése előtt kialakítaniuk a negyedéves díjszámítás és bevallás belső rendjét. Ehhez a számviteli rendszerből negyedévente, határidőben elő kell állítani a mérlegfőösszeg adatát, és ki kell jelölni a bevallásért és az átutalásért felelős munkatársat.

Új költségellenőrzési eljárás az állami építési beruházásoknál és szerződésmódosításoknál

2025. május 14.

Jogforrás és hatály

Az állami beruházások költségellenőrzésének részletes szabályairól szóló 98/2025. (V. 12.) Korm. rendelet a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvény 256. §-ában kapott felhatalmazáson alapul, és a törvény 68. alcímében meghatározott költségellenőrzési eljárás részletszabályait állapítja meg. A rendelet 15. §-a szerint a kihirdetését követő napon, 2025. május 13-án lépett hatályba. A 16. § szerint a 8. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a szerződésmódosításra irányuló költségellenőrzést a hatálybalépést követően megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

A szabályozás lényege

Az 1. § szerint költségellenőrzést kell lefolytatni azoknál az építési beruházásokkal összefüggő beszerzéseknél és közbeszerzéseknél, amelyeknél a központi költségvetési vagy uniós forrás terhére elszámolni kívánt összeg eléri a Kbt. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti értékhatárt, akkor is, ha a beszerzés a Kbt. hatályán kívül esik; a beruházás a szabályok megkerülése érdekében nem bontható részekre. Nem többségi állami vagy önkormányzati tulajdonú társaság és természetes személy beruházásánál az uniós értékhatár elérése és az 50%-ot meghaladó költségvetési forrás együttes feltétel (4. § (2) bek.); energetikai és nukleáris beruházásnál 2 milliárd, víziközmű- és vízügyi beruházásnál 1 milliárd forint a küszöb (4. § (3)–(4) bek.). A 8. § (1) bekezdése szerint az eljárás a becsült érték, a legkedvezőbb ajánlati ár, valamint a szerződésmódosítás, a tartalékkeret-felhasználás és a pótmunka ellenőrzésére irányulhat; utóbbit a (7) bekezdés szerint a szerződéses ár bármely irányú változásakor kezdeményezni kell. A kérelmet a minisztérium informatikai rendszerében, a 9. § szerinti mellékletekkel kell benyújtani; a miniszter a KTI-t, az ÉMI-t vagy a Magyar Közutat vonja be (5. §). Hiánypótlásra legfeljebb 7 nap adható, elmulasztása esetén a vélemény meg nem adottnak minősül (10. §).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet az állami és uniós forrásból finanszírozott építési beruházások ajánlatkérőit, a kivitelezőket, a tervezőket és a költségszakértőket érinti. A kivitelezők ajánlati ára, valamint minden pótmunka- vagy tartalékkeret-igénye külső költségellenőrzés alá kerül, ami a 13. § (1) bekezdése szerint a szerződés, valamennyi korábbi módosítása és az alátámasztó dokumentumok benyújtásával jár. Ez meghosszabbíthatja a döntési folyamatokat, szükségessé teheti az ajánlati kööttség meghosszabbítását (8. § (2) bek.), és növeli a nem megfelelően dokumentált többletköltség-igények elutasításának kockázatát. A 14. § szerint a beruházás projektvezetője, lebonyolítója, tervezője, műszaki ellenőre, kivitelezője és alvállalkozója nem vehet részt az adott beruházás költségellenőrzésében.

Teendők és határidők

Az ajánlatkérőknek a 9. § (1) bekezdése szerint a becsült érték ellenőrzését az eljárást megindító felhívás feladása előtt, az ajánlati ár ellenőrzését az összegezés megküldése előtt, a szerződésmódosítás, a tartalékkeret-felhasználás és a pótmunka ellenőrzését pedig a döntés előtt kell kérelmezniük. A kivitelezőknek és tervezőknek az ajánlati árazást az ágazati tételrendmintákhoz igazodó, alátámasztható költségvetéssel, a pótmunkaigényeket műszaki indokolással és költségvetési dokumentációval kell előkészíteniük. A május 13. után kötött szerződéseknél a módosítások ütemezésébe a költségellenőrzés időigényét is be kell tervezni.

Minden pótmunkát és árváltozást ellenőriznek az állami építkezéseken

Május 13-tól új kormányrendelet szabályozza az állami és uniós forrásból finanszírozott építési beruházások költségellenőrzését, amely a nyertes ajánlati árra, a szerződésmódosításokra és a pótmunkákra is kiterjed.

A költségellenőrzés kötelező, ha a beruházás költségvetési vagy uniós forrásból elszámolt része eléri a nemzeti közbeszerzési értékhatárt, akkor is, ha a beszerzés nem tartozik a közbeszerzési törvény hatálya alá. Az ellenőrzés kiterjed a becsült értékre, a nyertes ajánlati árra, valamint a szerződésmódosításokra, a tartalékkeret felhasználására és a pótmunkákra.

A szerződéses ár bármilyen változásakor, akár növekedés, akár csökkenés esetén, kérni kell az ellenőrzést, a szerződést és minden korábbi módosítását csatolva. A kérelmet a minisztérium informatikai rendszerén keresztül elektronikusan kell benyújtani, a hiánypótlásra legfeljebb hét nap jut, elmulasztása esetén a vélemény meg nem adottnak minősül.

A szerződésmódosítások ellenőrzése a május 13. után kötött szerződésekre vonatkozik. A kivitelezőknek érdemes alaposan dokumentált, tételes, az ágazati mintákhoz igazodó költségvetéssel ajánlatot tenniük. A pótmunkaigényeket műszaki indokolással kell alátámasztaniuk, és az elbírálásnál hosszabb átfutási idővel kell számolniuk, mert a döntés csak a költségellenőrzési vélemény után születhet meg.

Magyar–szerb polgári jogsegélyszerződés: ítéletek elismerése, perköltség-biztosíték alóli mentesség

2025. május 14.

Jogforrás és hatály

Az Országgyűlés 2025. április 29-én fogadta el, és 2025. május 12-én hirdették ki a Magyarország és a Szerb Köztársaság között a polgári ügyekben nyújtandó jogsegélyről szóló szerződés kihirdetéséről szóló 2025. évi XXVII. törvényt. A szerződést 2024. november 14-én írták alá Budapesten. A 4. § (1) bekezdése szerint a törvény a kihirdetését követő napon, 2025. május 13-án lépett hatályba. A szerződést kihirdető 2. és 3. §, valamint a mellékletek a (2) bekezdés szerint a szerződés 30. cikk (1) bekezdésében meghatározott napon lépnek hatályba, azaz a megerősítésről szóló utolsó értesítés kézhezvételétől számított harmincadik napon. Ennek naptári napját a (3) bekezdés szerint a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben közzétett közleménnyel állapítja meg. A 30. cikk (3) bekezdése szerint a szerződés felváltja az 1968. március 7-én Belgrádban aláírt magyar–jugoszláv kölcsönös jogsegélyszerződés rendelkezéseinek többségét.

A szabályozás lényege

Az 1. cikk (2) bekezdése szerint polgári ügynek minősülnek a családjogi és munkajogi ügyek, a kereskedelmi tevékenység terén felmerülő viták és a bűncselekménnyel okozott kár miatti polgári jogi felelősség is. A 2. cikk (3) bekezdése alapján a szerződés a jogi személyekre és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre is kiterjed. A 15. cikk szerint a másik államban perlő félre pusztán külföldisége vagy ottani lakóhelyének hiánya miatt nem róható perköltség-biztosíték, a 16. cikk pedig a költségmentességet a belföldiekkel azonos feltételek mellett biztosítja. A 9. cikk szerint a kézbesítést a kérelem átvételétől számított 90 napon belül, a 10. cikk szerint a bizonyításfelvételt 120 napon belül teljesíteni kell. A 11. cikk lehetővé teszi a videokonferencia útján történő meghallgatást. A 19. cikk szerint a polgári ügyben hozott bírósági határozatok, az ezeken alapuló más hatósági határozatok és a közjegyzői határozatok ismerhetők el és hajthatók végre, a fizetéseképtelenségi eljárásokban hozott határozatok kivételével. A 20. cikk szerint a jogerős határozatot minden további eljárás nélkül el kell ismerni, a végrehajthatót a belföldivel azonos módon kell végrehajtani. A 21. cikk megtagadási okai közé tartozik többek között a joghatóság hiánya, a szabálytalan kézbesítés és a közrendbe ütközés. A 24. cikk (2) bekezdése szerint a határozat érdemben nem vizsgálható felül, a 25. cikk pedig a hatóság által jóváhagyott egyezségekre is kiterjeszti az elismerést.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A szerb partnerekkel kereskedő, ott beruházó vagy alvállalkozókat foglalkoztató magyar cégek számára a szerződés kiszámíthatóbbá teheti a követelésérvényesítést. A perköltség-biztosíték alóli mentesség csökkenti a pereskedés előzetes költségét, a határidőhöz kötött kézbesítés és bizonyításfelvétel pedig az eljárások elhúzódásának kockázatát mérsékelheti.

Teendők és határidők

A szerb partnerekkel kötött vagy tervezett szerződésekben érdemes áttekinteni a joghatósági, alkalmazandó jogi és vitarendezési kikötéseket, figyelemmel arra, hogy a szerződés szerinti elismerés a bírósági és közjegyzői határozatokra terjed ki. A szerződés alkalmazandóságának kezdőnapját a külügyminiszteri közlemény határozza meg, ezért annak megjelenését figyelemmel kell kísérni, és addig a korábbi szerződés szabályaival kell számolni.

Könnyebb lesz a magyar ítéletek végrehajtása Szerbiában

Kihirdették az új magyar–szerb polgári jogsegélyszerződést, amely a kereskedelmi vitákra is kiterjed, és egyszerűsíti a bírósági és közjegyzői határozatok kölcsönös elismerését és végrehajtását a két ország között.

A 2025. évi XXVII. törvénnyel kihirdetett szerződés alapján a jogerős magyar polgári bírósági és közjegyzői határozatokat Szerbiában külön eljárás nélkül el kell ismerni, a végrehajtható határozatokat pedig a belföldiekkel azonos módon kell végrehajtani. A határozat érdemét a szerb bíróság nem vizsgálhatja felül, az elismerés csak meghatározott okokból, például a joghatóság hiánya, szabálytalan kézbesítés vagy közrendbe ütközés miatt tagadható meg. A szabályok a hatóság által jóváhagyott egyezségekre is vonatkoznak.

A szerződés a cégekre is kiterjed. A másik államban perlő féltől nem kérhető perköltség-biztosíték pusztán azért, mert külföldi. A kézbesítést 90, a bizonyításfelvételt 120 napon belül teljesíteni kell, és videokonferencián is lehet tanút meghallgatni.

A szerződés alkalmazásának kezdőnapját külügyminiszteri közlemény állapítja meg. A szerb partnerekkel dolgozó vállalkozásoknak érdemes addig áttekinteniük szerződéseik vitarendezési kikötéseit. A kereskedelmi követelések behajtásánál ez gyorsabb és olcsóbb jogérvényesítést ígér.

Stratégiai megállapodás a BYD-csoporttal és a szegedi ipari terület infrastruktúra-fejlesztése

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

A Magyar Közlöny 2025. évi 56. számában, 2025. május 14-én két, a BYD-csoport magyarországi beruházásaihoz kapcsolódó kormányhatározat jelent meg. A nagybefektetőkkel való stratégiai együttműködési megállapodás megkötéséről szóló 1144/2025. (V. 14.) Korm. határozat a BYD-cégcsoporttal kötendő megállapodás aláírására ad felhatalmazást. A szegedi ipari terület bővítésével összefüggő beruházások és infrastruktúra-fejlesztések megvalósításához kapcsolódó további döntésekről szóló 1145/2025. (V. 14.) Korm. határozat a térségi vasúti és közúti infrastruktúra finanszírozásáról rendelkezik. A kormányhatározatok normatív jogszabálynak nem minősülnek, a vállalkozásokra közvetlen kötelezettséget nem rónak, de a kormányzati fejlesztési és költségvetési döntések irányát meghatározzák.

A szabályozás lényege

Az 1144/2025. Korm. határozat szerint a Kormány nevében a külgazdasági és külügyminiszter vagy az általa kijelölt személy azonnali határidővel aláírhatja a stratégiai együttműködési megállapodást a BYD Company Limited (Sencsen), a BYD Europe Holding Kft. (Komárom), a BYD Auto Hungary Kft. (Szeged), a BYD Electric Bus & Truck Hungary Kft. (Komárom) és a BYD Smart Device Hungary Kft. (Páty) társaságokkal. Az 1145/2025. Korm. határozat 1. pontja alapján a Kormány egyetért a készáru mozgatására és a konténerforgalom lebonyolítására szolgáló vasúti és közúti infrastruktúra kialakításával. A 2. pont szerint e feladatok társasági beruházásként való megvalósítására a MÁV Zrt. alaptőkéje 14 374 000 000 forinttal emelkedik, amelyet az építési és közlekedési miniszter a 3. pont szerint 2025. augusztus 31-ig hajt végre. A 6. pont legfeljebb 5 726 433 800 forint többletforrást rendel az ipari parki és térségi infrastruktúra-fejlesztésekre, valamint a fenntarthatósági és modernizációs vasúti fejlesztésekre, 2025-re és 2026-ra ütemezve. A 7. és 8. pont 2025-ben 461 millió, illetve 3175 millió forint kötelezettségvállalást engedélyez a szabad előirányzaton felül, a 10. pont pedig legfeljebb 5723 millió forint összegű támogatási jogviszony létesítését teszi lehetővé.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A döntések elsősorban a BYD szegedi, komáromi és pátyi telephelyeihez kapcsolódó beszállítói kört, a dél-alföldi építőipari, logisztikai és szállítmányozási vállalkozásokat érintik. A vasúti és közúti fejlesztések, valamint a konténerforgalmi infrastruktúra jelentős építési megrendeléseket generálhatnak, a megépülő kapacitások pedig a térség más termelő- és logisztikai cégeinek is javíthatják a szállítási lehetőségeit. Ugyanakkor a nagyberuházás a regionális munkaerőpiacon erősödő bérversenyt hozhat. A stratégiai megállapodás tartalma nyilvánosan nem ismert, így konkrét beruházási vagy beszállítói vállalatok a határozatokból nem állapíthatók meg.

Teendők és határidők

A térségben működő építőipari és infrastruktúra-fejlesztő vállalkozásoknak érdemes figyelemmel kísérniük a MÁV Zrt. és az állami beruházók ezekhez a fejlesztésekhez kapcsolódó beszerzéseit, mivel a forrásokat a határozat 2025-re és 2026-ra ütemezi, a tőkeemelés végrehajtásának határideje pedig 2025. augusztus 31. Az autóiipari beszállítói láncba lépni kívánó cégeknek célszerű felmérniük minősítési és kapacitásbővítési lehetőségeiket. A munkáltatóknak a térségben a bérezési és munkaerő-megtartási stratégiájukat a várható munkaerő-kereslethez kell igazítaniuk. A beszállítói lehetőségek felméréséhez a megállapodás esetleges későbbi nyilvános elemeit is célszerű követni.

Megállapodás a BYD-vel, közel húszmilliárd a szegedi infrastruktúrára

A kormány felhatalmazást adott a BYD-csoporttal kötendő stratégiai megállapodás aláírására, és a szegedi ipari terület vasúti, közúti és konténerforgalmi fejlesztésére is jelentős költségvetési forrást rendelt május közepén.

A május 14-i döntés szerint a stratégiai megállapodást a kormány öt BYD-társasággal köti meg, köztük a szegedi, komáromi és pátyi magyar leányvállalatokkal. Az aláírásra a külgazdasági és külügyminiszter kapott felhatalmazást, azonnali határidővel. A megállapodás részletei nem nyilvánosak, így a konkrét vállalatok egyelőre nem ismertek.

Az 1145/2025. Korm. határozat alapján a MÁV Zrt. alaptőkéje 14,4 milliárd forinttal emelkedik a készáru- és konténerforgalmat szolgáló vasúti és közúti infrastruktúra megépítésére; a tőkeemelést augusztus végéig kell végrehajtani. Emellett legfeljebb 5,7 milliárd forint többletforrás jut ipari parki, térségi és vasúti fejlesztésekre 2025-ben és 2026-ban.

A fejlesztések elsősorban a dél-alföldi építőipari, logisztikai és szállítmányozási cégeknek kínálnak megrendelési lehetőséget, az autóipari beszállítóknak pedig a BYD-hez kapcsolódó ellátási láncba lépés esélyét. Érdemes figyelni a fejlesztésekhez kapcsolódó állami beszerzéseket és tendereket. A munkáltatóknak a térségben erősödő munkaerő-kereslettel és bérversennyel kell számolniuk.

Akkumulátoripari piacfelügyeleti hatóság és kompetenciaközpont létrehozását készíti elő a kormány

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

Az Akkumulátoripari Piacfelügyeleti Hatóság és Kompetenciaközpont létrehozásával kapcsolatos feladatokról szóló 1146/2025. (V. 14.) Korm. határozat a Magyar Közlöny 2025. évi 56. számában, 2025. május 14-én jelent meg. A határozat az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról, a 2008/98/EK irányelv és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról, továbbá a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2023/1542 európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírt tagállami kötelezettségek teljesítéséhez kapcsolódik. Kormányhatározatként a vállalkozásokra közvetlen kötelezettséget nem állapít meg, hanem a hatóság kialakításának előkészítését és finanszírozását rendezi.

A szabályozás lényege

A határozat 1. pontja szerint a Kormány egyetért azzal, hogy az (EU) 2023/1542 rendeletben előírt tagállami kötelezettségek teljesítéséhez további nemzeti feladatokat kell ellátni, amelyek összehangolt hatósági jogköröket és átfogó akkumulátoripari kompetenciát igényelnek. A 2. pont alapján a nemzetgazdasági miniszter a központi költségvetés Nemzetgazdasági Minisztérium fejezetének iparfejlesztési feladatokat szolgáló alcíme terhére egyszeri jelleggel 2026-ban 6 073 642 000 forintot, 2027-ben 5 823 492 000 forintot biztosít. A 3. pont szerint a nemzetgazdasági miniszter az energiaügyi miniszter és a kultúráért és innovációért felelős miniszter bevonásával 2025. szeptember 30-ig előterjesztést készít az akkumulátoripari piacfelügyeleti hatóság és kompetenciaközpont kialakítására; a felelősök között szerepel a befektetésösztönzésért és a kiemelt magyarországi nagybefektetések megvalósításáért felelős kormánybiztos is. A 4. pont a Magyar Akkumulátor Szövetség ügyvezetőjét kéri fel a közreműködésre. A 2026. évi összeget a költségek felmerülésének ütemében, a 2027. évi összeget pedig a 2027. évi központi költségvetés tervezése során kell biztosítani. A határozat a hatóság részletes hatásköreit és szervezetét még nem határozza meg; ezekről a szeptemberi előterjesztés alapján születethet döntés.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A tervezett hatóság működése az elemek és akkumulátorok gyártóit, importőreit, forgalmazóit, az akkumulátor-értéklánc beszállítóit, valamint a hulladékkakkumulátorok gyűjtésével és újrahasznosításával foglalkozó vállalkozásokat érintheti, mivel az (EU) 2023/1542 rendelet megfelelési, címkézési és hulladékkezelési követelményeinek hazai ellenőrzése egy szakosított szervhez kerülhet. A jelentős, összesen közel 12 milliárd forintos költségvetési keret arra utal, hogy a kormány átfogó felügyeleti és szakmai kapacitás kiépítésével számol. A vállalkozások számára ez kiszámíthatóbb, szakmailag felkészült hatósági partnert, ugyanakkor intenzívebb piacfelügyeleti ellenőrzést is jelenthet. Az új szerv kialakításáig a meglévő hatósági struktúrában kell számolni az uniós követelmények ellenőrzésével.

Teendők és határidők

A határozat azonnali teendőt nem ír elő a vállalkozásoknak. Az akkumulátorpiac szereplőinek ugyanakkor célszerű már most áttekinteniük az (EU) 2023/1542 rendeletből eredő kötelezettségeiket, és felkészülniük arra, hogy azok betartását egy új, szakosított hatóság ellenőrizheti. Az előterjesztés elkészítésének határideje 2025. szeptember 30., a költségvetési források 2026-tól állnak rendelkezésre, ezért a hatóság létrehozásáról szóló jogszabályokat ezt követően érdemes figyelemmel kísérni. A szakmai szövetségi tagsággal rendelkező cégek a Magyar Akkumulátor Szövetségen keresztül az előkészítésbe is bekapcsolódhatnak.

Önálló akkumulátoripari hatóság jöhet létre Magyarországon

A kormány döntött egy akkumulátoripari piacfelügyeleti hatóság és kompetenciaközpont előkészítéséről, amely az uniós elemrendelet hazai végrehajtását szolgálja, és 2026–2027-re közel 12 milliárd forint forrást kap.

Az 1146/2025. (V. 14.) Korm. határozat szerint az uniós elem- és akkumulátorrendeletből eredő tagállami feladatok összehangolt hatósági jogköröket és átfogó szakmai kompetenciát igényelnek. A hatóság kialakítására a nemzetgazdasági miniszternek szeptember 30-ig kell előterjesztést készítenie, a Magyar Akkumulátor Szövetség közreműködésével. A felelősök között az energiaügyi és a kultúráért és innovációért felelős miniszter, valamint a nagybefektetésekért felelős kormánybiztos is szerepel.

A költségvetés 2026-ban mintegy 6,1 milliárd, 2027-ben 5,8 milliárd forintot biztosít a feladatokra. A hatóság pontos hatásköre és szervezete még nem ismert, ezekről később születethet döntés. Az összeg nagysága arra utal, hogy a kormány átfogó felügyeleti és szakmai kapacitás kiépítésével számol.

Az akkumulátorok gyártóinak, importőreinek, forgalmazóinak és a hulladékkezelőknek érdemes már most áttekinteniük az uniós elemrendelet szerinti kötelezettségeiket, mert azok ellenőrzése a jövőben egy szakosított hatósághoz kerülhet. Az előkészítés során a szakmai szövetségen keresztül a piaci szereplők is jelezhetik szempontjaikat.

Kijelölték a mesterségesintelligencia-rendelet hazai piacfelügyeleti és bejelentő hatósági feladatainak felelőseit

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

A Magyar Közlöny 2025. évi 56. számában, 2025. május 14-én jelent meg a mesterséges intelligenciáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges intézkedésekről szóló 1301/2024. (IX. 30.) Korm. határozatban foglalt feladatok végrehajtásáról szóló 1149/2025. (V. 14.) Korm. határozat. A határozat a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet (MI-rendelet) hazai intézményi végrehajtását készíti elő. Az MI-rendelet 113. cikke szerint a rendelet főszabályként 2026. augusztus 2-től alkalmazandó, a bejelentett szervezetekről, az irányításról és a szankciókról szóló rendelkezéseket azonban már 2025. augusztus 2-től alkalmazni kell, a tilalmakat és az általános rendelkezéseket pedig 2025. február 2. óta.

A szabályozás lényege

Az MI-rendelet 70. cikk (1) bekezdése előírja, hogy minden tagállam legalább egy bejelentő hatóságot és legalább egy piacfelügyeleti hatóságot hozzon létre vagy jelöljön ki illetékes nemzeti hatóságként, a (2) bekezdés szerint pedig a tagállamok 2025. augusztus 2-ig nyilvánosan hozzáférhetővé teszik az illetékes hatóságokkal és az egyedüli kapcsolattartó pontokkal való elektronikus kapcsolatfelvétel módját. Az 1149/2025. Korm. határozat 1. pontja szerint a Kormány egyetért azzal, hogy az MI-rendelet 70. cikke szerinti feladatokat, vagyis a piacfelügyeleti hatóság és az egyedüli kapcsolattartó pont működtetését a nemzetgazdasági miniszter lássa el. A 2. pont alapján az MI-rendelet 28. cikke szerinti bejelentő hatósági feladatokra a Nemzeti Akkreditáló Hatóság kijelölése várható. A 3. pont felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a mesterséges intelligenciáért felelős kormánybiztos bevonásával 2025. szeptember 1-jéig készítse előterjesztést a hatósági feladatok részletes szabályait megállapító jogszabályokról, a kapcsolódó intézkedésekről és a költségvetési hatásokról. A határozat tehát a hatóságok kijelöléséről elvi döntést hoz, a hatásköröket megállapító jogszabályok azonban még nem születtek meg.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A döntés az MI-rendszereket fejlesztő, forgalomba hozó, importáló, forgalmazó és alkalmazó vállalkozásokat egyaránt érinti, mert meghatározza, hogy a jövőben mely hazai szervvel kell kapcsolatot tartaniuk. A piacfelügyeleti feladatok a nemzetgazdasági tárcához kerülnek, míg a nagy kockázatú MI-rendszerek megfelelőségértékelését végző szervezetek bejelentése a Nemzeti Akkreditáló Hatósághoz kerülhet. A megfelelőségértékelési szolgáltatást nyújtani kívánó cégek számára ez jelzi, hol kell majd kérelmet benyújtaniuk. A részletes eljárási és szankciós szabályok még nem ismertek, ezért a megfelelési költségek pontosan nem becsülhetők. Az egyedüli kapcsolattartó pont kijelölése ugyanakkor egyszerűsítheti a hatósági kommunikációt.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak célszerű felmérniük, milyen MI-rendszereket fejlesztenek vagy használnak, és ezek az MI-rendelet mely kockázati kategóriájába tartoznak; a tiltott gyakorlatokra vonatkozó szabályok már 2025. február 2. óta alkalmazandók. Figyelemmel kell kísérni a 2025. augusztus 2-i uniós határidőt, amelyig a hatóságok elérhetőségét közzé kell tenni, valamint a 2025. szeptember 1-jéig elkészítendő hazai előterjesztést és az azt követő végrehajtási jogszabályokat. A megfelelőségértékelő szervezetként működni kívánó cégeknek érdemes a Nemzeti Akkreditáló Hatóság későbbi tájékoztatásait követniük.

Eldőlt, ki felügyeli majd a mesterséges intelligenciát Magyarországon

A kormány döntése szerint az uniós MI-rendelet piacfelügyeleti feladatait a nemzetgazdasági miniszter, a bejelentő hatósági feladatokat a Nemzeti Akkreditáló Hatóság láthatja el. A részletszabályok ősszel készülhetnek el.

Az 1149/2025. (V. 14.) Korm. határozat szerint a nemzetgazdasági miniszter gondoskodik a piacfelügyeleti hatóság és az egyedüli kapcsolattartó pont működtetéséről. A megfelelőségértékelő szervezetek bejelentésével kapcsolatos feladatokat a Nemzeti Akkreditáló Hatóság kaphatja meg. Ezzel kirajzolódik a hazai felügyeleti rendszer váza, amelyet az uniós rendelet minden tagállamtól megkövetel.

A hatósági feladatok részletes szabályairól szóló előterjesztést szeptember 1-jéig kell elkészíteni. Az uniós rendelet szerint a tagállamoknak augusztus 2-ig nyilvánossá kell tenniük, hogyan lehet elektronikusan kapcsolatba lépni a hatóságokkal; ettől a naptól alkalmazandók az irányításra és a szankciókra vonatkozó uniós szabályok is.

Az MI-t fejlesztő vagy használó cégeknek érdemes már most felmérniük rendszereiket a kockázati kategóriák szerint, mert a tiltott gyakorlatokra vonatkozó szabályok február óta alkalmazandók, a többi kötelezettség pedig szakaszosan lép életbe. A megfelelőségértékelő szolgáltatást kínálni kívánó cégeknek a Nemzeti Akkreditáló Hatóság tájékoztatásait is érdemes követniük.

Tíz nap után megszűnt a száj- és körömfájás miatti viszonyossági behozatali tilalom

2025. május 20.

Jogforrás és hatály

A mezőgazdasági termékek fuvarozásával kapcsolatos különleges viszonyossági intézkedésekről szóló 94/2025. (V. 8.) Korm. rendelet a Magyar Közlöny 2025. évi 53. számában jelent meg, és 4. §-a szerint a kihirdetését követő napon lépett hatályba; hatályát eredetileg a kihirdetését követő harmadik hónap utolsó napjáig tartotta volna fenn. A Kormány a 94/2025. (V. 8.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 107/2025. (V. 17.) Korm. rendelettel a viszonyossági intézkedést visszavonta: a 107/2025. Korm. rendelet 2. §-a szerint a kihirdetését követő napon lépett hatályba, így a 94/2025. Korm. rendelet 2025. május 18-án hatályát veszítette. Az intézkedés tehát mintegy tíz napig volt hatályban.

A szabályozás lényege

A 94/2025. Korm. rendelet indokolása szerint a 2025. március elején egy hazai szarvasmarhatelepen megjelent száj- és körömfájás után Lengyelország, Horvátország, Csehország, Szlovénia és Románia a Magyarországról származó egyes termékek behozatalát tiltotta meg, a Kormány erre viszonyossági intézkedéssel válaszolt. A rendelet 1. §-a megtiltotta az 1. mellékletben felsorolt termékek – a fogékony fajba tartozó állatok, ezek szaporítóanyagai, az állati termékek, az állati melléktermékek és a haszonállatok takarmányai, meghatározott kivételekkel – behozatalát az öt országból. A 2. § szerint a tilalom nem vonatkozott a tranzitszállítmányokra, ha a fuvarozó nyilatkozott arról, hogy az áru a belépéstől számított 5 napon belül elhagyja az ország területét. A 3. § alapján a betartást a rendőrség és az állami adó- és vámhatóság ellenőrizte, az útdíjrendszer és az országos tengelysúlymérő rendszer adatainak felhasználásával is; a fuvarozóval szemben a termék nettó értékének 100%-áig terjedő bírság volt kiszabható. A 107/2025. Korm. rendelet indokolása szerint az érintett tagállamok korlátozásait feloldották, vagy jelezték azok haladéktalan feloldását, ezért a viszonyossági intézkedés fenntartása már nem volt indokolt.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A tilalom közvetlenül érintette az öt országból élő állatot, állati terméket, mellékterméket vagy takarmányt behozó állattartókat, feldolgozókat, takarmány-kereskedőket és a nemzetközi fuvarozókat. A rövid hatályú intézkedés szállítási késedelmet, szerződésteljesítési nehézségeket és átmeneti beszerzési többletköltséget okozhatott, a fuvarozókra telepített, az áru értékéig terjedő bírság pedig jelentős kockázatot jelentett. A visszavonással a behozatal az általános állategészségügyi szabályok szerint ismét lehetséges, és a magyar exportot sújtó korlátozások is feloldódnak vagy feloldódhatnak. Az eset azt is mutatja, hogy állategészségügyi válsághelyzetben a határokon átnyúló agrárkereskedelem feltételei néhány napon belül megváltozhatnak.

Teendők és határidők

A 2025. május 18-tól ismét megengedett behozatalnál a vállalkozásoknak továbbra is be kell tartaniuk a száj- és körömfájással kapcsolatos általános állategészségügyi előírásokat. Célszerű áttekinteni a tilalom idején elmaradt vagy késve teljesített szállításokat, és a szerződő partnerekkel rendezni a szerződésszegési és költségviselési kérdéseket. A jövőre nézve érdemes a beszerzési és fuvarozási szerződésekben rögzíteni a hatósági behozatali korlátozások esetére irányadó kockázatmegosztást. A tranzitszállítást végző fuvarozóknak a hatályosság alatt tett nyilatkozataikat és szállítási dokumentációjukat érdemes megőrizniük az esetleges utólagos ellenőrzésekhez.

Feloldották az öt ország állati termékeire vonatkozó importtilalmat

A kormány május 18-i hatállyal visszavonta a lengyel, horvát, cseh, szlovén és román állati termékekre és takarmányokra elrendelt viszonyossági behozatali tilalmat, miután a partnerországok enyhítették korlátozásait.

A száj- és körömfájás hazai megjelenése után több szomszédos és közeli ország megtiltotta egyes magyar termékek behozatalát. Erre válaszul május 9-től Magyarország is megtiltotta az érintett öt országból az élő állatok, állati termékek, melléktermékek és haszonállat-takarmányok behozatalát. A tilalmat megszegő fuvarozókra az áru nettó értékének teljes összegéig terjedő bírság volt kiszabható. Az átmenő forgalom mentesült, ha a fuvarozó nyilatkozott arról, hogy az áru öt napon belül elhagyja az országot.

A 107/2025. (V. 17.) Korm. rendelet indokolása szerint a partnerállamok feloldották korlátozásait, vagy jelezték azok gyors feloldását, ezért a viszonyossági intézkedés tíz nap után megszűnt. A behozatal így május 18-tól ismét az általános állategészségügyi szabályok szerint lehetséges, de a járványügyi előírásokat továbbra is be kell tartani.

Az állattartóknak, takarmány-kereskedőknek és fuvarozóknak érdemes rendezniük a tilalom idején elmaradt szállítások szerződéses következményeit. A jövőre nézve célszerű a szerződésekben rendezni a hatósági korlátozások kockázatát. A tranzitnyilatkozatokat és szállítási okmányokat érdemes megőrizni.

Kistermelők: emelkedő mennyiségi korlát a saját sertésből készült hústermékekre

2025. május 13.

Jogforrás és hatály

A Magyar Közlöny 2025. évi 53. számában jelent meg a kis mennyiségű, helyi és marginális élelmiszer-előállítás és -értékesítés higiéniai feltételeiről szóló 60/2023. (XI. 15.) AM rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról szóló 16/2025. (V. 8.) AM rendelet. A módosító rendelet 3. §-a szerint a kihirdetését követő harmadik napon lépett hatályba. A rendeletet az agrárminiszter az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 29. pontjában kapott felhatalmazás alapján adta ki. A módosítás az R. rendelkezéseit és 3. mellékletét, vagyis a kistermelői kis mennyiségek meghatározását érinti.

A szabályozás lényege

A módosító rendelet indokolása szerint jelzések érkeztek arról, hogy a sertéshúsból készíthető hústermékek megengedett mennyisége nem volt arányban azzal a hústömeggel, amely az I. kategóriás kistermelő által levágott sertésekből nyerhető, ezért a mennyiséget meg kellett emelni. A módosított R. 3. mellékletének 9a. sora szerint a kifejlett vagy növendék sertés levágatásából származó hústermék előállítása és értékesítése során az I. kategóriás kistermelő a saját gazdaságában nevelt, hetente legfeljebb 6, évente legfeljebb 72 sertés húsnak teljes mennyiségét dolgozhatja fel hústermékké. Az R. mellékletében rögzített higiéniai követelmények szerint, ha az I. kategóriába tartozó kistermelő hetente 100 kg-nál, illetve évente 3 tonnánál nagyobb mennyiségű sertéshústerméket állít elő, az általános higiéniai követelményeken túl kiegészítő előírásokat is teljesítenie kell. Az indokolás szerint a sertéshústermékek mennyiségi korlátainak emelésével a II. kategória korlátai is megemelkedtek. Az R. 48. §-a szerint az a nyilvántartott kistermelő, aki a II. kategória szerinti mennyiségben kíván termelni, és ezt 2025. augusztus 31-ig bejelenti a járási hivatalnak, az előírt minimális élelmiszeripari szakképesítést a bejelentést követő egy éven belül szerezheti meg.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás a sertést tartó és feldolgozó kistermelőket, valamint az általuk ellátott helyi termelői piacokat, kiskereskedelmi és vendéglátó-ipari egységeket érinti. A kistermelők a saját nevelésű sertések húsat teljes egészében feldolgozhatják, ami növeli a hozzáadott értéket és az értékesíthető termékkört. A magasabb mennyiségek ugyanakkor szigorúbb higiéniai követelményekkel járnak, ami beruházási és dokumentációs többletterhet jelenthet. A II. kategóriába lépők számára az átmeneti képesítési határidő enyhíti a belépés költségeit. A változás a kistermelői hústermékek kínálatának bővülésével a helyi élelmiszerláncban is érezhető lehet. Az R. 9. §-a szerint a kistermelő felel az általa forgalomba hozott élelmiszer biztonságáért és nyomonkövethetőségéért.

Teendők és határidők

A kistermelőknek érdemes felmérniük, hogy a tervezett termelési mennyiség az I. vagy a II. kategóriába esik-e, és teljesítik-e a 100 kg/hét, illetve 3 tonna/év feletti termelésnél előírt kiegészítő higiéniai követelményeket. Az R. 14. §-a szerinti nyilvántartást a termelt, előállított és értékesített mennyiségekről pontosan kell vezetni. A II. kategóriába lépni kívánó kistermelőknek a kedvezményes képesítési határidő érdekében tevékenységüket 2025. augusztus 31-ig be kell jelenteniük a járási hivatalnak. A higiéniai feltételek bővítéséhez szükséges beruházásokat célszerű a termelés felfuttatása előtt elvégezni.

Több sertéshústermék készülhet a kistermelői gazdaságokban

Az agrárminiszter rendelete szerint a kistermelők a saját nevelésű, hetente legfeljebb hat, évente legfeljebb 72 sertés húsát teljes egészében hústermékke dolgozhatják fel és értékesíthetik.

A módosítás oka, hogy a korábbi mennyiségi korlát nem volt arányban a levágott sertésekből nyerhető hús mennyiségével. A 16/2025. (V. 8.) AM rendelet ezért megemelte az I. és a II. kategóriás kistermelők sertéshústermékekre vonatkozó korlátait. A változás elsősorban a helyi piacokon és a vendéglátóhelyeken értékesítő gazdaságoknak kedvez.

A nagyobb mennyiség szigorúbb feltételekkel jár: aki hetente 100 kilogrammnál vagy évente 3 tonnánál több sertéshústerméket állít elő, az általános higiéniai szabályokon túl kiegészítő előírásokat is teljesítenie kell. A termelt és értékesített mennyiségekről továbbra is nyilvántartást kell vezetni. A kistermelő felel az általa forgalomba hozott élelmiszer biztonságáért és nyomonkövethetőségéért.

Aki a II. kategóriába kíván lépni, és ezt augusztus 31-ig bejelenti a járási hivatalnak, a szükséges élelmiszeripari szakképesítést a bejelentéstől számított egy éven belül szerezheti meg. A kistermelőknek érdemes időben felmérniük, melyik kategóriába esik majd a termelésük.

Módosult az Agro-ökológiai Program támogatásszámítása, újraindul a dohány szerkezetátalakítási program

2025. május 13.

Jogforrás és hatály

A Magyar Közlöny 2025. évi 53. számában két, a mezőgazdasági támogatásokat érintő miniszteri rendelet jelent meg. A Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervből megvalósuló Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 17/2024. (IV. 9.) AM rendeletet (a továbbiakban: AÖP-rendelet) a 17/2025. (V. 8.) AM rendelet módosította, amely 3. §-a szerint a kihirdetését követő napon lépett hatályba. A dohányágazat támogatását érintő miniszteri rendeletek módosításáról szóló 15/2025. (V. 8.) AM rendelet a dohány szerkezetátalakítási nemzeti programról szóló 53/2015. (IX. 14.) FM rendeletet (a továbbiakban: Dohány-rendelet), a 106/2007. (IX. 24.) FVM rendeletet és a 18/2024. (IV. 9.) AM rendeletet módosította; 19. §-a szerint szintén a kihirdetését követő napon lépett hatályba.

A szabályozás lényege

A 17/2025. AM rendelet indokolása szerint a technikai jellegű módosítás célja, hogy a termelők a 2024. évi és a későbbi kérelmek alapján a lehető legnagyobb összegű Agro-ökológiai Program-támogatást kapják; a módosítás mintegy 65 000 termelő támogatási összegét érinti kedvezően. Az AÖP-rendelet 4. § (3) bekezdése szerint a Magyar Államkincstár a fajlagos támogatási összeget a pénzügyi keret és az összes támogatható terület hányadosaként, már az 5. és 6. § szerinti csökkentések eredményeként felszabadult forrás és a jogorvoslat várható forrásigénye figyelembevételével állapítja meg, így a nem teljesített gyakorlatok miatt ki nem fizethető összeg a jogosult termelők támogatását növeli. A 15/2025. AM rendelet indokolása szerint a dohány szerkezetátalakítási nemzeti program 2025-ben jelentős egyszerűsítésekkel újraindul. A Dohány-rendelet 3. §-a szerint a programban az vehet részt, aki a 2024. évre Burley vagy Virginia történelmi bázisjogosultsággal rendelkezik, illet átruháztak rá, vagy azt a nemzeti tartalékból igényelte; a részvételtől a 2025. évi egységes kérelemmel egyidejűleg kell nyilatkozni. A 4. § (1) bekezdése jogosultságonként évi 300 munkaóra élőmunka-ráfordítást és legalább 600 000 forint árbevételt ír elő. A 10. § (1) bekezdés g) pontja szerint a 2025-től benyújtott kérelmeknél a támogatás jogosultságonként legfeljebb 450 000 forint.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az AÖP-módosítás az Agro-ökológiai Programban részt vevő gazdálkodók széles körét érinti, akik a felszabaduló források újraosztása révén magasabb hektáronkénti támogatásra számíthatnak. A dohányprogram újraindítása a történelmi bázisjogosultsággal rendelkező Virginia- és Burley-termelőknek nyit ismét támogatási lehetőséget, amely csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül, ezért a kedvezményezett de minimis keretét terheli. A dohánytermelőknek számolniuk kell azzal is, hogy a munkaóra- és árbevételi feltételek nem teljesítése a támogatás elvesztésével járhat.

Teendők és határidők

A dohánytermelőknek a programban való részvételtől a 2025. évi egységes kérelem benyújtásával egyidejűleg, de nem annak részeként kell nyilatkozniuk, majd a Dohány-rendelet 4. § (1) bekezdés e) pontja szerint a tárgyévet követő év február 15-ig a Kincstár nyomtatványán kell igazolniuk a munkaóra- és árbevételi feltételek teljesítését; a támogatási kérelem benyújtási határideje is február 15. Érdemes előre ellenőrizni a rendelkezésre álló de minimis keretet. Az AÖP-ben részt vevő gazdálkodóknak külön teendőjük nincs, de a vállalt gyakorlatok teljesítését és az adatszolgáltatást továbbra is határidőben kell teljesíteniük.

Több agro-ökológiai támogatás, újrainduló dohányprogram a gazdálkodóknak

Két agrárminiszteri rendelet módosította a mezőgazdasági támogatásokat: az Agro-ökológiai Programban a felszabaduló források a jogosult termelőkhez kerülnek, a dohánytermelők pedig 2025-ben ismét szerkezetátalakítási támogatást igényelhetnek.

A 17/2025. (V. 8.) AM rendelet szerint az Agro-ökológiai Programban a nem teljesített gyakorlatok miatt ki nem fizethető összeg növeli a többi jogosult termelő támogatását. Az indokolás szerint ez mintegy 65 ezer gazdálkodó támogatását érinti kedvezően, a 2024. évi kérelmekről kezdve. A gazdálkodóknak ehhez külön kérelmet nem kell benyújtaniuk.

A dohány szerkezetátalakítási program egyszerűsítve indul újra. Részt vehet benne, aki 2024-re Burley vagy Virginia történelmi bázisjogosultsággal rendelkezik. A támogatás jogosultságonként legfeljebb 450 ezer forint lehet, feltétele évi 300 munkaóra élőmunka és legalább 600 ezer forint árbevétel. A részvételi feltételek egyszerűsödtek.

A dohánytermelőknek a részvételről a 2025. évi egységes kérelemmel egyidejűleg kell nyilatkozniuk, a teljesítést és a támogatási kérelmet pedig a következő év február 15-ig kell benyújtaniuk. Mivel csekély összegű támogatásról van szó, érdemes előre ellenőrizni a rendelkezésre álló de minimis keretet. Az előírt munkaóra és árbevétel teljesítését célszerű folyamatosan dokumentálni.

Kétmilliárd forint csekély összegű támogatás a víziszárnyas-ágazat madárinfluenza-megelőzésére

2025. május 12.

Jogforrás és hatály

A Kormány a madárinfluenza járvány megelőzése érdekében a víziszárnyas ágazatnak nyújtott mezőgazdasági csekély összegű támogatásról és az ahhoz szükséges forrás biztosításáról szóló 1139/2025. (V. 8.) Korm. határozatot 2025. május 8-án tette közzé. A kormányhatározat nem jogszabály, hanem a Kormány döntése, amely a végrehajtásért felelős minisztereknek ad feladatot; a vállalkozásokat közvetlenül nem kötelezi, és önmagában támogatási jogosultságot sem keletkeztet. A támogatás tényleges feltételeit az agrárminiszter által meghirdetendő támogatási program rögzíti majd. Mivel a határozat csekély összegű mezőgazdasági támogatásról szól, a programra a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokról szóló 1408/2013/EU bizottsági rendelet szabályai irányadók.

A szabályozás lényege

A határozat 1. pontja szerint a Kormány egyetért azzal, hogy a madárinfluenza-járványkitörések csökkentése érdekében szükséges a víziszárnyas ágazat szerkezetátalakítása, és ennek érdekében felhívja az agrárminisztert, hogy azonnali határidővel gondoskodjon támogatási program meghirdetéséről. A 2. pont a nemzetgazdasági minisztert hívja fel, hogy a cél elérése érdekében 2025-ben 2 050 000 000 forint többletforrást biztosítson a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény 1. melléklet XII. Agrárminisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 3. Mezőgazdasági feladatok alcím, 1. Nemzeti agrártámogatások jogcímcsoporthoz; e pont végrehajtásáért a nemzetgazdasági miniszter és az agrárminiszter felel, 2025. negyedik negyedéves határidővel. Az 1408/2013/EU rendelet 3. cikk (2) bekezdése az (EU) 2024/3118 bizottsági rendelettel módosított szöveg szerint úgy rendelkezik, hogy bármely, három évből álló időszakban az egy és ugyanazon vállalkozás számára nyújtott csekély összegű támogatás teljes összege tagállamonként legfeljebb 50 000 euró lehet.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az intézkedés a víziszárnyast (kacsát, libát) tartó mezőgazdasági termelőket érinti, akik az ágazat szerkezetátalakítását célzó programból részesülhetnek. A támogatás egyedi összegét, az elszámolható költségeket és a jogosultsági feltételeket a határozat nem tartalmazza, ezek a programfelhívásból derülnek ki. Mivel csekély összegű támogatásról van szó, a vállalkozás által igénybe vehető összeget korlátozza a hároméves időszakban más jogcímen már elnyert mezőgazdasági csekély összegű támogatások összege, és a felső határnál az „egy és ugyanazon vállalkozásnak” minősülő, egymással kapcsolatban álló vállalkozásokat együtt kell figyelembe venni. A már részben vagy egészben kimerített keret a programból való részesedést szűkítheti vagy kizárhatja, ezért a támogatás tényleges értéke tartónként eltérő lehet.

Teendők és határidők

A határozat a vállalkozásoknak közvetlen kötelezettséget nem ír elő, a kérelmezés módját és határidejét a később megjelenő programfelhívás határozza meg. Az érintett tartóknak érdemes már most összesíteniük az elmúlt három évben kapott mezőgazdasági csekély összegű támogatásaikat, a velük egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozásokéval együtt, hogy meg tudják ítélni a még felhasználható keretet. Célszerű figyelemmel kísérni az Agrárminisztérium felhívásának megjelenését, és a tartási technológia átalakítására vonatkozó elképzeléseket a program feltételeinek megismeréséig előkészítő szakaszban tartani. A csekély összegű támogatások nyilvántartását és a támogatói nyilatkozatokat a későbbi kérelemhez és ellenőrzéshez rendezett formában meg kell őrizni.

Kétmilliárd forint jut a víziszárnyas-tartóknak a madárinfluenza megelőzésére

A Kormány 2,05 milliárd forint többletforrást biztosít a víziszárnyas ágazat szerkezetátalakítására, hogy csökkenjen a madárinfluenza-kitörések száma. A pénzt csekély összegű támogatásként kapják majd a tartók.

A május 8-án közzétett kormányhatározat felhívja az agrárminisztert, hogy haladéktalanul hirdessen támogatási programot a kacsá- és libatartók számára, a nemzetgazdasági minisztert pedig arra, hogy az idei költségvetésben biztosítsa a 2,05 milliárd forintot a nemzeti agrártámogatások javára. A támogatás pontos összegét, feltételeit és a kérelmezés módját a később megjelenő felhívás határozza meg.

Mivel csekély összegű, úgynevezett de minimis támogatásról van szó, uniós felső határ érvényes: egy vállalkozás bármely hároméves időszakban legfeljebb 50 ezer euró ilyen mezőgazdasági támogatást kaphat. Ebbe a korábban más jogcímen elnyert csekély összegű támogatások is beszámítanak, és az egymással kapcsolatban álló vállalkozásokat együtt kell kezelni.

A tartóknak érdemes már most összegyűjteniük az elmúlt három évben kapott csekély összegű támogatásaikat, hogy lássák, mekkora keretük maradt, és figyelniük kell a program meghirdetését. A határozat önmagában még nem keletkeztet jogosultságot, a támogatásra csak a felhívás szerinti kérelem alapján lehet szert tenni.

Államháztartási végrehajtási rendelet: önkormányzati cégek féléves adatai, egyszerűsített támogatási beszámoló

2025. május 16.

Jogforrás és hatály

A Kormány kihirdette az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) módosításáról szóló 104/2025. (V. 14.) Korm. rendeletet. A rendelet az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 109. § (1) bekezdés 13. pontjában, 15. pont a) és b) alpontjában, valamint 27. pontjában kapott felhatalmazáson alapul. A 6. § (1) bekezdése szerint főszabályként a kihirdetését követő napon lép hatályba. A (2)–(4) bekezdés lépcsőzetes hatálybalépést ír elő: a 3. § 2025. június 1-jén, a 2. § 2025. július 1-jén, az 5. § 2026. január 1-jén lép hatályba. A módosítás három területet érint: az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok pénzügyi adatainak szolgáltatását, az államháztartás központi alrendszerében az előirányzat-átcsoportosítás szabályait, valamint a költségvetési támogatások kedvezményezettjeinek beszámolását.

A szabályozás lényege

Az Ávr. 168. §-a szerint a 6. mellékletben megjelöltek kötelesek az ott meghatározott adatokat a leírt módon és időpontokban közzétenni, a 6. melléklet pedig az önkormányzati alrendszer adatszolgáltatásai között szerepelteti a helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, társulás vagy térségi fejlesztési tanács legalább 10%-os tulajdoni hányadában álló gazdasági társaságok számviteli beszámoló szerinti adatait, amelyeket a Kincstár elektronikus adatszolgáltató rendszerén keresztül kell teljesíteni. A 104/2025. (V. 14.) Korm. rendelet preambuluma szerint a közszolgáltatási feladatok biztonságos ellátása érdekében a társaságok tárgyévet megelőző, lezárt két üzleti évének beszámoló szerinti adatain túl a legalább 100 millió forint nettó árbevételű gazdasági társaságok esetében a tárgyévet megelőző üzleti év féléves és a tárgyévi üzleti év féléves adatairól is információt kell szolgáltatni. A preambulum szerint a rendelet a költségvetési fegyelem érdekében módosítja az előirányzat-átcsoportosításra vonatkozó szabályokat is. Végül lehetőséget biztosít arra, hogy meghatározott költségvetési támogatások kedvezményezettjei a támogatás jogszerű felhasználásáról egyszerűsített beszámoló benyújtásával tegyenek eleget kötelezettségüknek, ami a rendelet szerint az adminisztratív terhek jelentős csökkenését eredményezi. Az Ávr. 93. § (1a) bekezdése már eddig is lehetővé tette, hogy – ha jogszabály, támogatói okirat vagy támogatási szerződés másként nem rendelkezik – a kedvezményezett a részletes szöveges ismertetés helyett nyilatkozatot tegyen a jogszerű felhasználásról, a számviteli bizonylatok összesítőjének csatolásával.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az új adatszolgáltatási elvárás az önkormányzati többségi vagy kisebbségi tulajdonban álló, legalább 100 millió forint nettó árbevételű gazdasági társaságokat érinti, amelyeknek a tulajdonos önkormányzat felé évközi, féléves pénzügyi adatokat is elő kell állítaniuk; ez többletterhet jelent a könyvelésben és a kontrollingban. A költségvetési támogatásban részesülő vállalkozások számára az egyszerűsített beszámoló lehetősége csökkentheti az elszámolás adminisztrációját, a pontos alkalmazási kört azonban a módosított rendelkezések és a támogatói dokumentumok határozzák meg.

Teendők és határidők

Az érintett önkormányzati társaságoknak célszerű a tulajdonos önkormányzattal egyeztetniük, milyen formában és határidőre kell a féléves adatokat átadniuk, és ehhez igazítaniuk évközi zárási folyamataikat. A költségvetési támogatás kedvezményezettjeinek érdemes áttekinteniük támogatói okirataikat, illetve szerződéseiket, és a támogatóval tisztázniuk, élhetnek-e az egyszerűsített beszámolóval. A lépcsőzetes hatálybalépés miatt a 2025. június 1-jei, július 1-jei és 2026. január 1-jei időpontokat figyelemmel kell kísérni.

Féléves adatokat kérnek az önkormányzati cégektől, egyszerűsödhet a támogatások elszámolása

Módosult az államháztartási törvény végrehajtási rendelete. A nagyobb önkormányzati cégeknek féléves pénzügyi adatokat is szolgáltatniuk kell, a támogatások kedvezményezettjei pedig bizonyos esetekben egyszerűsített beszámolót nyújthatnak be.

A május 14-én kihirdetett kormányrendelet szerint az önkormányzati tulajdonú, legalább 100 millió forint nettó árbevételű gazdasági társaságoknak az előző két lezárt üzleti év beszámolóadatai mellett az előző és a tárgyévi üzleti év féléves adatairól is információt kell adniuk. A Kormány ezzel a közszolgáltatások biztonságos ellátását és az önkormányzati gazdálkodás nyomon követését kívánja erősíteni.

A rendelet a költségvetési támogatások egyes kedvezményezettjei számára lehetővé teszi, hogy a támogatás jogszerű felhasználását egyszerűsített beszámolóval igazolják, ami a kormány szerint jelentősen csökkenti az adminisztratív terheket. A módosítás az államháztartás központi alrendszerében az előirányzat-átcsoportosítás szabályait is átalakítja, hogy azok átláthatóbb és felelősebb módon történjenek.

A rendelkezések lépcsőzetesen, június 1-jétől, július 1-jétől és 2026 elejétől lépnek hatályba. Az érintett cégeknek érdemes felkészülniük az évközi zárásra, a támogatottaknak pedig a támogatóval egyeztetniük az elszámolás módjáról, mert az egyszerűsített beszámolás csak a meghatározott támogatásoknál alkalmazható.

A B3 hulladéklerakók üzemeltetői a Közműinformációs Adattárban teljesítik MEKH-adatszolgáltatásukat

2025. május 23.

Jogforrás és hatály

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) elnöke kiadta a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a Hivatal részére teljesítendő rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségről szóló 10/2023. (VI. 30.) MEKH rendelet módosításáról szóló 6/2025. (V. 21.) MEKH rendeletet. A jogszabály a hulladékról szóló törvény (Ht.) 88. § (3a) bekezdés f) pontjában és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény 12. § i) pontjában kapott felhatalmazáson alapul. A 3. § szerint a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba. A módosítás a 10/2023. (VI. 30.) MEKH rendelet 1. § (2) bekezdésének záró szövegrészét és 3. § (2) bekezdését érinti. A preambulum szerint a cél az, hogy a B3 alkategóriájú hulladéklerakók üzemeltetői adataikat a Közműinformációs Adattár adatgyűjtő alrendszerén keresztül szolgáltatassák, a Hivatal egységes adatkezelésének elősegítése érdekében.

A szabályozás lényege

A 10/2023. (VI. 30.) MEKH rendelet 1. § (2) bekezdése szerint rendszeres adatszolgáltatást teljesít a Hivatal részére a B3 alkategóriájú hulladéklerakó üzemeltetője, a Ht. 18/A. § (1) bekezdése szerinti hulladékégető mű üzemeltetője, a koncessziós társaság, a koncesszori alvállalkozó, a települési önkormányzat, valamint a hulladékgazdálkodási eszköz használója és tulajdonosa. A módosítás előtt a 3. § (2) bekezdése az 1. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti eseteket – így a lerakó- és égetőmű-üzemeltetőket és a koncessziós szereplőket – a Hivatal honlapján közzétett formanyomtatványhoz, a vagyonkataszterhez szükséges adatszolgáltatást pedig a Közműinformációs Adattárhoz rendelte. Az új 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint formanyomtatványt továbbra is a hulladékégető mű üzemeltetője, a koncessziós társaság, a koncesszori alvállalkozó és a települési önkormányzat használ. A b) pont alapján a B3 alkategóriájú hulladéklerakó üzemeltetője a hulladékgazdálkodási eszköz használójával és tulajdonosával együtt a Közműinformációs Adattár adatgyűjtő alrendszerén keresztül, elektronikus formában teljesít. A rendelet 1. melléklete szerint a B3 alkategóriájú lerakó üzemeltetésével kapcsolatos hulladékgazdálkodási, műszaki és gazdasági adatokat évente, június 30-ig kell megadni; az adatkör és a határidő nem változott.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás közvetlenül a B3 alkategóriájú hulladéklerakókat üzemeltető vállalkozásokat érinti, amelyeknek az eddigi formanyomtatvány helyett az elektronikus adattár felületén kell adatot szolgáltatniuk. Ez egyszeri átállási teendőt jelent: hozzáférést kell szerezni az alrendszerhez, és a belső adatgyűjtést a felület struktúrájához kell igazítani. A koncessziós rendszer többi szereplőjének és az égetőművek üzemeltetőinek teljesítési módja nem változik.

Teendők és határidők

A B3 alkategóriájú lerakót üzemeltető vállalkozásoknak a hatálybalépésig célszerű ellenőrizniük, rendelkeznek-e hozzáféréssel a Közműinformációs Adattár adatgyűjtő alrendszeréhez, és meg kell ismerniük a Hivatal honlapján közzétett elérési útvonalat. A rendelet a hatálybalépéshez kapcsolódó átmeneti szabályt nem tartalmaz, ezért a soron következő, június 30-i éves adatszolgáltatásra érdemes már az új csatornán felkészülni, és kétség esetén a Hivatallal egyeztetni.

Elektronikus adattárba kerül a hulladéklerakók MEKH-adatszolgáltatása

Május végétől a B3 alkategóriájú hulladéklerakók üzemeltetői nem formanyomtatványon, hanem a Közműinformációs Adattár felületén küldik meg éves adataikat a MEKH-nek. Az adatkör és a határidő változatlan.

A szabályozó hatóság május 21-i rendelete szerint a B3 alkategóriájú hulladéklerakókat üzemeltető cégek a lerakó üzemeltetésével kapcsolatos hulladékgazdálkodási, műszaki és gazdasági adataikat a hivatal Közműinformációs Adattárának adatgyűjtő alrendszerén keresztül, elektronikusan teljesítik. A módosítás célja a hivatali adatkezelés egységesítése, mivel a hulladékgazdálkodási eszközök használói és tulajdonosai már eddig is ezen a felületen szolgáltatott adatot.

A többi adatszolgáltató – a hulladékégető művek üzemeltetői, a koncessziós társaság, a koncesszori alvállalkozók és a települési önkormányzatok – továbbra is a hivatal honlapján közzétett formanyomtatványt használják. Az éves adatszolgáltatás határideje a lerakók esetében továbbra is június 30.

Az érintett üzemeltetőknek érdemes már most gondoskodniuk az adattár elérésének beállításáról és a belső adatgyűjtés átalakításáról, mert a rendelet átmeneti szabályt nem tartalmaz, így a június végi adatszolgáltatás várhatóan már az új felületen esedékes. Kétség esetén érdemes a hivatallal előre egyeztetni a teljesítés módjáról.

Autógáz-töltőállomáson tölthetők lesznek a lakóautók szállítható gáztartályai, szigorú feltételekkel

2025. május 23.

Jogforrás és hatály

A nemzetgazdasági miniszter kiadta a nyomástartó berendezések, a töltő berendezések, a kisteljesítményű sűrített gáztöltő berendezések műszaki-biztonsági hatósági felügyeletéről és az autógáz tartályok időszakos ellenőrzéséről szóló 2/2016. (I. 5.) NGM rendelet módosításáról szóló 14/2025. (V. 21.) NGM rendeletet. A rendelet a nyomástartó berendezések, rendszerek és létesítmények műszaki-biztonsági hatósági felügyeletéről szóló 213/2019. (VIII. 27.) Korm. rendelet 40. § a) és b) pontjában kapott felhatalmazáson alapul. A 3. § szerint a kihirdetését követő tizenötödik napon lép hatályba. A 4. § rögzíti, hogy a tervezetet az (EU) 2015/1535 irányelv szerinti uniós műszaki szabványügyi információs eljárásban bejelentették. A módosítás célja a lakóautókban használt gázpalackok autógáz-töltőállomáson történő töltésének biztonsági feltételeinek meghatározása.

A szabályozás lényege

A 2/2016. (I. 5.) NGM rendelet 2. melléklete (Műszaki Biztonsági Szabályzat) eddig a 4.24. alpontban általános jelleggel megtiltotta, hogy autógáz-töltőállomáson autógázt palackos PB-gáz töltésére szolgáló gázpalackba töltsenek. A módosító rendelet 2. §-a új 4.16. alpontot állapít meg. A 4.16.1. alpont szerint cseppfolyós autógázt tárolótartályból csak e célra kialakított tartályba vagy palackba lehet tölteni, a motor leállítása és a jármű elgurulás elleni rögzítése után. Az új 4.16.2. alpont alapján a lakóautóhoz tartozó szállítható nyomástartó berendezés az LPG-töltőberendezésen akkor tölthető, ha a feltételek együttesen teljesülnek: van túltöltést megakadályozó szerelvénye és biztonsági lefúvató szelepe, rendelkezik a 29/2011. (VIII. 3.) NGM rendelet 2. melléklete szerinti megfelelőségi jelöléssel, a lakóautóba beépített berendezéssel való egyenértékűsége igazolt, sérülés nem látható rajta, nyomáspróbájának érvényessége nem járt le, és töltőszelepe alkalmas a töltőpisztoly csatlakoztatására. A 4.16.3. alpont szerint ilyen töltést kizárólag a gázforgalmazó által erre kioktatott töltőállomás-kezelő végezhet, aki a 4.16.4. alpont értelmében köteles megtagadni a töltést, ha bármely feltétel teljesüléséről nem tud meggyőződni. Az új 4.24. alpont szerint autógázt palackba tölteni továbbra is tilos, kivéve a 4.16.1. és 4.16.2. alpont szerinti eseteket.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás az autógázt forgalmazó töltőállomás-üzemeltetőket és gázforgalmazókat érinti, amelyek új szolgáltatást nyújthatnak a lakóautós ügyfeleknek, de ehhez kezelőiket ki kell oktatniuk, és ellenőrzési eljárást kell bevezetniük. A feltételek teljesülésének vizsgálata a kezelőt terheli, így a hibás töltés felelősségi kockázatot jelent. A lakóautó-kölcsönzők és -forgalmazók számára az előírt jelöléssel és igazolásokkal ellátott szállítható tartályok iránti igény nőhet. A módosítás előtt a 4.24. alpont általános tilalma miatt autógáz-töltőállomáson ilyen töltésre nem volt lehetőség, így a lakóautós turizmust kiszolgáló vállalkozások számára az új szabály szolgáltatásbővítést tesz lehetővé.

Teendők és határidők

A töltőállomásoknak, amelyek a hatálybalépést követően lakóautók szállítható tartályait kívánják tölteni, a gázforgalmazóval együttműködve gondoskodniuk kell a kezelők kioktatásáról, és célszerű írásos ellenőrzőlistát készíteniük a 4.16.2. alpont szerinti hét feltételről. A belső utasításokban rögzíteni kell a töltés megtagadásának eseteit. A lakóautó-üzemeltetőknek érdemes előre beszerezniük a tartály megfelelőségi és egyenértékűségi igazolását, valamint ellenőrizniük a nyomáspróba érvényességét. A hatálybalépés előtt a palackba töltés tilalma változatlanul érvényes, ezért a szolgáltatás bevezetését addig nem szabad megkezdeni. Az oktatás megtörténtét célszerű dokumentálni.

Lakóautók gáztartályai is tölthetők lesznek az autógázkutakon

Június elejétől autógáz-töltőállomáson is tölthetők a lakóautókhoz tartozó szállítható gáztartályok, ha megfelelnek a szigorú biztonsági feltételeknek. A töltést kizárólag a gázforgalmazó által erre kioktatott kezelő végezheti.

A május 21-én kihirdetett miniszteri rendelet enyhíti azt a korábbi tilalmat, amely szerint autógázkúton palackba nem lehetett gázt tölteni. Lakóautók szállítható tartályait ezentúl tölteni lehet, ha a tartály túltöltés-gátló szerelvénnnyel és biztonsági szeleppel rendelkezik, megfelelőségi jelöléssel ellátott, a beépített tartállyal egyenértékűsége igazolt, sértetlen, nyomáspróbája érvényes, és a töltőszelepe illeszkedik a töltőpisztolyhoz.

A töltést kizárólag a gázforgalmazó által erre kioktatott töltőállomás-kezelő végezheti, és meg kell tagadnia, ha bármelyik feltételről nem tud meggyőződni. Minden más esetben az autógáz palackba töltése továbbra is tilos.

A töltőállomásoknak a szolgáltatás bevezetése előtt gondoskodniuk kell a kezelők oktatásáról és belső ellenőrzési rendről. A lakóautósoknak érdemes kéznél tartaniuk a tartály igazolásait, mert ezek hiányában a kezelő nem tölthet. Töltés előtt a motort le kell állítani, és a járművet kézfékkel rögzíteni kell.

Magyar–román gázellátás-biztonsági szolidaritási megállapodás: kihirdették a kormányrendeletet

2025. május 28.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. május 26-án kihirdette a Magyarország Kormánya és Románia Kormánya között a gázellátás biztonságának megőrzését szolgáló szolidaritási intézkedésekről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 109/2025. (V. 26.) Korm. rendeletet. Az 1. § felhatalmazást ad a megállapodás kötelező hatályának elismerésére. A 4. § (1) bekezdése szerint a rendelet főszabályként a kihirdetését követő napon lép hatályba, a (2) bekezdés alapján azonban a megállapodás szövegét kihirdető 2. § és 3. §, valamint az 1. és 2. melléklet a megállapodás 15. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba. Ennek naptári napját a (3) bekezdés szerint a külpolitikáért felelős miniszter közleménnyel állapítja meg. Az 5. § értelmében a végrehajtásról az energiapolitikáért és a külgazdasági ügyekért felelős miniszter gondoskodik.

A szabályozás lényege

A rendelet preambuluma szerint a földgázellátás terén szükséges az ellátásbiztonsági kihívásokra való felkészültség, és az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően a szomszédos tagállamok gázellátási válsághelyzet esetén szolidaritási intézkedésekkel járulhatnak hozzá egymás energiabiztonságához; ezért indokolt, hogy a szolidaritási intézkedések műszaki, jogi és pénzügyi szabályait kétoldalú megállapodás rögzítse. A szolidaritás hazai végrehajtási kereteit a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló 399/2023. (VIII. 24.) Korm. rendelet adja, amelyet az 1. § (1) bekezdése szerint a szolidaritási intézkedések miatt szükséges korlátozás esetén is alkalmazni kell. Az 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján ha a földgázipari vállalkozás arról szerez tudomást, hogy egy másik tagállam szolidaritási intézkedést kér Magyarországtól, ezt haladéktalanul szóban, 24 órán belül írásban a Hivatalnak és a szállítási rendszerirányítónak be kell jelentenie. A 13. § a felhasználási helyeket I–III. korlátozási kategóriába sorolja (a II. kategóriába a 20 m³/óra feletti névleges összteljesítményű fogyasztásmérővel rendelkezők tartoznak); az 5. kivétel a szolidaritási alapon védett felhasználókra, a 6. kivétel a kritikus jelentőségű gázüzemű erőművekre vonatkozik. A 17. § szerint a korlátozást végre nem hajtó felhasználót a rendszerüzemeltető a földgázellátásból kizárja, és a felhasználó felel a mulasztásából eredő károkért.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A megállapodás a földgázipari vállalkozásokat, közvetve pedig a válsághelyzetben korlátozásra kötelezhető ipari gázfelhasználókat érinti. A 399/2023. (VIII. 24.) Korm. rendelet 16. § (1) bekezdése szerint a rendszerirányító a szolidaritási alapon védett felhasználók és a kritikus jelentőségű gázüzemű erőművek ellátásához szükséges forrásokat köteles biztosítani, és ennek érdekében a kivételek körébe tartozó teljesítményeket is korlátozhatja. Egy román szolidaritási kérelem teljesítése így a hazai, nem védett felhasználók – elsősorban a nagyobb ipari fogyasztók – vételezésének korlátozásával járhat, míg a magyar fél által igényelt szolidaritás a hazai védett felhasználók ellátását erősíti.

Teendők és határidők

A megállapodás hatálybalépésének napja a külpolitikáért felelős miniszter közleményéből derül ki, ezt érdemes figyelni. Az ipari gázfelhasználóknak célszerű ellenőrizniük, hogy felhasználási helyeik melyik korlátozási kategóriába tartoznak, naprakészek-e a rendszerüzemeltetőnél nyilvántartott kapcsolattartási adataik, és képesek-e az elrendelt korlátozást műszakilag végrehajtani, mert a végre nem hajtott korlátozás kizárással és kártérítési felelősséggel jár. A földgázipari vállalkozásoknak a szolidaritási kérelmekre vonatkozó, 24 órás írásbeli megerősítéssel járó bejelentési rendet belső eljárásaikban rögzíteniük kell.

Gázválság esetére szolidaritási megállapodást kötött Magyarország és Románia

Kihirdették a magyar–román gázellátás-biztonsági szolidaritási megállapodást. Súlyos ellátási válságban a két ország egymás védett felhasználóinak gázellátását segítheti, ami a nagy ipari fogyasztók korlátozásával is járhat.

A május 26-i kormányrendelet felhatalmazást ad a megállapodás kötelező hatályának elismerésére. Az uniós gázellátás-biztonsági rendelet alapján a szomszédos tagállamok válsághelyzetben szolidaritási intézkedésekkel segítik egymást, a kétoldalú megállapodás ennek műszaki, jogi és pénzügyi szabályait rögzíti. A megállapodás hatálybalépésének napját a külügyminiszter közleményben teszi közzé.

Szolidaritási helyzetben a hazai korlátozási rend érvényesül: a felhasználási helyek három korlátozási kategóriába tartoznak, a szolidaritási alapon védett felhasználókat és a kritikus jelentőségű gázerőműveket pedig kivételek védik. A korlátozást be nem tartó felhasználót a rendszerüzemeltető kizárhatja a gázellátásból, és a felhasználó felel a mulasztásából eredő valamennyi kárért, így a védett felhasználóknál keletkezett károkért is.

Az ipari gázfelhasználóknak érdemes ellenőrizniük korlátozási besorolásukat és frissíteniük kapcsolattartási adataikat, a földgázipari cégeknek pedig belső eljárásban kell rögzíteniük, hogyan jelentik be haladéktalanul, majd 24 órán belül írásban a hivatalnak és a rendszerirányítónak a tudomásukra jutott szolidaritási kérelmeket.

2025. november 14-ig meghosszabbították a háborús veszélyhelyzetet

2025. május 15.

Jogforrás és hatály

Az Országgyűlés 2025. április 29-én fogadta el a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról és kezeléséről szóló 2022. évi XLII. törvény módosításáról szóló 2025. évi XXVI. törvényt, amelyet 2025. május 12-én hirdettek ki, és a kihirdetését követő napon hatályba lépett; a 4. § alapján az Alaptörvény 51. cikk (4) bekezdése szerinti, kétharmados többséggel elfogadandó törvény. Erre tekintettel a Kormány kiadta az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet módosításáról szóló 97/2025. (V. 12.) Korm. rendeletet, amely a 2. § szerint szintén a kihirdetését követő napon lépett hatályba. A Kormány emellett a 105/2025. (V. 14.) Korm. rendelettel hatályon kívül helyezte az államháztartásról szóló törvény veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról szóló 50/2025. (III. 24.) Korm. rendeletet.

A szabályozás lényege

A 2022. évi XLII. törvény 2. § (1) bekezdése a módosítás előtt úgy rendelkezett, hogy az Országgyűlés az Alaptörvény 51. cikk (3) bekezdése alapján felhatalmazza a Kormányt a veszélyhelyzet 2025. május 18-ig történő meghosszabbítására. A módosított szöveg szerint a felhatalmazás 2025. november 14-ig szól, és a törvény 6. § (1) bekezdése alapján a 2. § (1) bekezdés 2025. november 15-én hatályát veszti. A 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 5. §-a korábban 2025. május 19-ében határozta meg a veszélyhelyzetet kihirdető rendelet hatályvesztését, a 97/2025. (V. 12.) Korm. rendelettel megállapított szöveg szerint azonban a rendelet 2025. november 15-én veszti hatályát. A 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése továbbra is előírja, hogy a Kormány a veszélyhelyzet fennállásának szükségességét folyamatosan felülvizsgálja. Az Alaptörvény 53. cikk (5) bekezdése szerint a Kormány által különleges jogrend idején alkotott rendelet a különleges jogrend megszűnésekor hatályát veszti. A 105/2025. (V. 14.) Korm. rendelet preambuluma szerint az 50/2025. (III. 24.) Korm. rendeletben foglalt, a támogatások elszámolható költségeire és a kincstári számlavezetésre vonatkozó eltérések egy része már törvényi szinten rendezett, ezért a veszélyhelyzeti szabályozás e körben szükségtelenné vált.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A meghosszabbítás valamennyi olyan vállalkozást érint, amelynek működését veszélyhelyzeti kormányrendelet szabályozza, ideértve a különleges jogrendben elfogadott gazdasági intézkedéseket. Ezek a rendeletek az Alaptörvény 53. cikk (5) bekezdése folytán legkésőbb a veszélyhelyzet megszűnésével hatályukat veszítik, ezért időbeli hatályuk jelenleg legfeljebb 2025. november 14-ig tervezhető, hacsak a Kormány előbb nem helyezi hatályon kívül őket, vagy az Országgyűlés újabb felhatalmazást nem ad.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak érdemes nyilvántartaniuk, mely, működésüket érintő előírások alapulnak veszélyhelyzeti kormányrendeleten, és szerződéseikben, árképzésükben, üzleti terveikben számolniuk kell azzal, hogy ezek legkésőbb a veszélyhelyzet megszűnésével megszűnnek vagy rendes jogszabályba kerülnek át. A 2025. november 14-i dátum a szerződéses kockázatkezelés szempontjából is figyelendő határidő. Célszerű figyelemmel kísérni, hogy a Kormány a felülvizsgálat eredményeként mely veszélyhelyzeti rendeleteket helyez hatályon kívül vagy emel át rendes jogszabályba, mivel ez a határidő előtt is megváltoztathatja az alkalmazandó szabályokat.

Novemberig marad a veszélyhelyzet, a rendkívüli rendeletek is maradnak

Az Országgyűlés felhatalmazása alapján a Kormány 2025. november 14-ig meghosszabbította az ukrajnai háború miatt kihirdetett veszélyhelyzetet. Ezzel a vállalkozásokat is érintő veszélyhelyzeti kormányrendeletek is tovább alkalmazhatók, legfeljebb november közepéig.

A május 12-én kihirdetett törvény a május 18-ig szóló korábbi felhatalmazást november 14-ig tolt ki, a Kormány pedig még aznap módosította a veszélyhelyzetet kihirdető rendeletét, amely így november 15-én veszti hatályát. A Kormány a veszélyhelyzet fennállásának szükségességét a rendelet szerint folyamatosan felülvizsgálja, így egyes rendkívüli szabályok akár a határidő előtt is megszűnhetnek.

A döntés a vállalkozások számára azért fontos, mert számos gazdasági előírás veszélyhelyzeti kormányrendeleten alapul, és az Alaptörvény szerint ezek a különleges jogrend megszűnésével hatályukat veszítik. A meghosszabbítás így ezeknek a szabályoknak az időbeli hatályát is meghatározza.

Ezzel párhuzamosan a Kormány hatályon kívül helyezte az államháztartási szabályoktól való veszélyhelyzeti eltérésről szóló rendeletét, mivel annak érdemi része már törvényi szinten rendezett. A cégeknek érdemes áttekinteniük, mely rájuk vonatkozó szabályok veszélyhelyzeti alapúak, és a november közepi határidőt beépíteniük terveikbe.

Az állam 2025-ben is átvállalja a mezőgazdasági vízszolgáltatási díjat

2025. május 28.

Jogforrás és hatály

A Kormány a 2025. május 26-án kihirdetett 113/2025. (V. 26.) Korm. rendelettel módosította a mezőgazdasági vízszolgáltatás díjképzési rendjéről szóló 115/2014. (IV. 3.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.). A módosító rendelet 2. §-a szerint a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon, 2025. május 29-én lép hatályba. A módosítás új 8/F. §-sal egészíti ki az R.-t, amely a 2025. évre vonatkozó mezőgazdasági vízszolgáltatási díj fizetésének különleges szabályait állapítja meg. A díjátvállalás törvényi alapja a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) 15/F. § (1) bekezdése. Eszerint aki mezőgazdasági vízszolgáltatást vesz igénybe, a szolgáltató részére díjat fizet, az állam azonban az öntözési, rizstermelési és halgazdasági vízhasználat vízszolgáltatási díját kormányrendeletben meghatározottak szerint átvállalhatja. Az R. hasonló tartalmú átmeneti szabályt korábban a 2023. és a 2024. évre is megállapított (8/C. és 8/E. §).

A szabályozás lényege

Az R. 8/F. § (1) bekezdés a) pontja szerint az öntözési, rizstermelési és halgazdasági vízhasználat 2025. évi mezőgazdasági vízszolgáltatási díját az állam a Vgtv. 15/F. § (1) bekezdése alapján átvállalja a mezőgazdasági vízhasználótól. A b) pont szerint a díjat a vízhasználó helyett a központi költségvetés biztosítja a mezőgazdasági vízszolgáltatást végző vízügyi igazgatási szerv részére, két részletben: 2025. június 15-ig és 2025. november 30-ig. A 8/F. § (2) bekezdése alapján az Országos Vízügyi Főigazgatóság összesíti a vízügyi igazgatási szervek 2025. évi vízszolgáltatási költségeit, és 2025. július 31-ig, majd december 31-ig tájékoztatja a vízgazdálkodásért felelős minisztert. A díj szerkezete egyébként változatlan. Az R. 4. §-a szerint a díj a vízjogi üzemeltetési engedélyben lekötött éves vízmennyiség alapján számított alapidíjból és a ténylegesen átvett vízmennyiséggel arányos változó díjból áll. Halastavi célú vízhasználatnál a díj a 4/A. § (6) bekezdése szerint évi 1500 Ft/hektár. Főszabály szerint a vízhasználó az alapidíj felét és a teljes változó díjat fizeti meg (6. § (1) bek., 8. § (1) és (3) bek.); 2025-ben ezt a terhet a 8/F. § alapján az állam viseli.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a felszíni vízből öntöző mezőgazdasági termelőket és erdőgazdálkodókat, a rizstermelőket és a halastavakat működtető halgazdaságokat érinti, amelyek vízjogi üzemeltetési engedély alapján, illetve rendkívüli öntözés bejelentésével vesznek igénybe mezőgazdasági vízszolgáltatást. Számukra a 2025. évi alapidíj és változó díj megfizetése alól adódó mentesülés közvetlen költségcsökkenést jelent a 2025. évi öntözési igényben. A mezőgazdasági vízszolgáltatók oldalán a díjbevételt a költségvetési forrás váltja fel a vízügyi igazgatási szerveken keresztül.

Teendők és határidők

A vízhasználóknak továbbra is érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel és szolgáltatási szerződéssel kell rendelkezniük. A díjkedvezmények feltétele az R. 6/A. §-a szerint, hogy a felhasznált vízmennyiség ne haladja meg a lekötött mennyiséget, és a vízigényt a tárgyév február 10-ig, későbbi engedély esetén a szerződéskötéssel egyidejűleg bejelentsék. A vállalkozásoknak érdemes áttekinteniük a 2025. évi szolgáltatási szerződéseiket és a kiállított számlákat, és egyeztetniük a szolgáltatóval a díjak elszámolásáról, mivel a rendelet a szerződések módosításáról külön nem rendelkezik.

Idén sem kell fizetni az öntözővízért

A Kormány döntése szerint a 2025. évi öntözési, rizstermelési és halgazdasági célú mezőgazdasági vízszolgáltatás díját az állam fizeti meg a gazdálkodók helyett, a költségvetés két részletben biztosítja a forrást.

A 113/2025. (V. 26.) Korm. rendelet május 29-én lép hatályba. Eszerint a felszíni vízből öntöző gazdaságok, a rizstermelők és a halastavak üzemeltetői 2025-ben mentesülnek a mezőgazdasági vízszolgáltatási díj megfizetése alól. A díjat a vízhasználók helyett a központi költségvetés fizeti meg a vízügyi igazgatóságoknak, június 15-ig és november 30-ig.

Főszabály szerint a gazdálkodók a lekötött vízmennyiség utáni alapidíj felét és a ténylegesen átvett víz után járó teljes változó díjat fizetik meg. Ezt a terhet idén az állam veszi át, ahogyan 2023-ban és 2024-ben is. A díj szerkezete nem változik, a halastavaknál például továbbra is évi 1500 forint hektáronként, de ezt az összeget 2025-ben szintén a költségvetés fedezi.

A kedvezmény érvényes vízjogi üzemeltetési engedélyt és szolgáltatási szerződést feltételez, a felhasznált víz pedig nem lépheti túl a lekötött mennyiséget. A gazdálkodóknak érdemes egyeztetniük vízszolgáltatójukkal a 2025. évi díjak elszámolásáról.

Nemzetstratégiai jelentőségű orvostudományi kutatások: új engedélyezési szabályok és kiberbiztonsági feltételek

2025. május 14.

Jogforrás és hatály

A Kormány a 2025. május 12-én kihirdetett 96/2025. (V. 12.) Korm. rendelettel módosította az emberen végzett orvostudományi kutatások, a vizsgálati készítmények és a klinikai vizsgálatra szánt orvostechnikai eszközök klinikai vizsgálata engedélyezési eljárásáról szóló 235/2009. (X. 20.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.). Módosította továbbá a Nemzeti Adatvagyon Ügynökségről szóló 250/2024. (VIII. 15.) Korm. rendeletet. A rendelet jogalapja többek között az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 247. § (1) bekezdés u) pontja, valamint (1a) bekezdés o) és p) pontja. A preambulum szerint célja, hogy az egészségügyi adatvagyon a nemzetstratégiai jelentőségű kutatások céljára hasznosítható legyen. A rendelet 9. §-a szerint a kihirdetését követő 30. napon, 2025. június 11-én lép hatályba.

A szabályozás lényege

Az R. a kutatási engedélyezésben külön eljárási szabályokat vezet be az Eütv. 3/A. § g) pontja szerinti nemzetstratégiai jelentőségű orvostudományi kutatásokra. A kérelemben meg kell jelölni azokat a kutatási célokat és várt eredményeket, amelyek alapján a kérelmező e minősítést kéri. Nyilatkozni kell az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy kijelöléséről, az információbiztonsági szabályzatról és az adatátadásban érintett rendszerek biztonsági osztályához kapcsolódó védelmi intézkedésekről (3/A. § (1) bek. h)–i) pont). Az engedélyező a minősítésről a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter véleményét kéri ki. Ha a vélemény szerint a kutatás nem nemzetstratégiai jelentőségű, a további megkeresések elmaradnak (5. § (1) és (4) bek.). Ezen túl az Eütv. 158/A. § (7) bekezdése szerinti szervek véleményét és a kiberbiztonsági szakhatósági állásfoglalást is beszerzi. Ha az adatátadás és adatkezelés a kiberbiztonsági követelményekkel nem áll összhangban, engedély nem adható (5. § (5) bek.). Az új 9/A. § szerinti Stratégiai Kutatási Bizottság tagja a tudománypolitikáért, az egészségügyért és az informatikáért felelős miniszter, állandó meghívottja a miniszterelnök nemzetbiztonsági főtanácsadója. A Bizottság vizsgálja a kormányzati adatpolitikával való összhangot és a jogosulatlan hozzáférést kizáró garanciákat. Tájékoztatást kérhet a Nemzeti Adatvagyon Ügynökségtől, és legkésőbb a megkereséstől számított 30 napon belül ülészik. Hatályos engedély a 11/A. § szerint módosítható nemzetstratégiai minősítés érdekében.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A szabályozás a gyógyszeripari és orvostechnikai cégeket, a klinikai vizsgálatokat szervező megbízókat és szolgáltatókat, valamint az egészségügyi adatelemzéssel foglalkozó technológiai vállalkozásokat érinti. A nemzetstratégiai minősítés az Eütv. 158/A. §-a szerint további állami kedvezmények, szolgáltatások és eszközök igénybevételét teheti lehetővé. Ennek ára azonban a többlépcsős véleményezési eljárás és a kiberbiztonsági megfelelés igazolása. A nemzetbiztonsági szempontú vizsgálat és a kiberbiztonsági szakhatósági állásfoglalás a külföldi tulajdonú vagy határon átnyúló adatkezelést végző kérelmezőknél többletkockázatot jelenthet.

Teendők és határidők

A minősítést kérni kívánó kutatásszervezőknek 2025. június 11-től már az új tartalmú kérelmet kell benyújtaniuk. Ehhez előzetesen ki kell jelölniük az információbiztonsági felelőst, el kell készíteniük az információbiztonsági szabályzatot, és dokumentálniuk kell az érintett rendszerek védelmi intézkedéseit. A folyamatban lévő kutatások engedélyének módosítását kérik a 11/A. § szerint módosított betegtájékoztatót és beleegyező nyilatkozatot is csatolnak. A kérelem tervezésekor érdemes számolni a véleményezők határidejével és a Bizottság legfeljebb 30 napos ülésezési határidejével.

Szigorúbb feltételek a nemzetstratégiai jelentőségű orvosi kutatásokhoz

Június 11-től külön engedélyezési eljárás vonatkozik a nemzetstratégiai jelentőségűnek minősített orvostudományi kutatásokra, amelyekhez kiberbiztonsági nyilatkozat és egy miniszterekből álló Stratégiai Kutatási Bizottság véleménye is szükséges lesz.

A 96/2025. (V. 12.) Korm. rendelet célja, hogy az egészségügyi adatvagyon a kiemelt kutatások céljára hasznosítható legyen. Az ilyen minősítést kérő megbízónak be kell mutatnia, milyen népegészségügyi célokat szolgál a kutatás. Nyilatkoznia kell továbbá arról, hogy kijelölte az informatikai biztonsági felelőst, és elkészítette az információbiztonsági szabályzatot.

A kérelmet a tudánypolitikáért felelős miniszter, egy három miniszterből álló Stratégiai Kutatási Bizottság és a kiberbiztonsági hatóság is véleményezi. A Bizottság a nemzetbiztonsági szempontokat is mérlegeli. Ha az adatkezelés nem felel meg a kiberbiztonsági követelményeknek, a kutatásra engedély nem adható.

A minősítés további állami kedvezményekhez nyithat utat, de hosszabb és összetettebb eljárással jár. A gyógyszeripari, orvostechikai és egészségügyi adatelemző cégeknek érdemes már most felkészíteniük informatikai biztonsági dokumentációjukat. A már engedélyezett kutatások is átminősíthetők, ehhez az engedély módosítását kell kérni, módosított betegtájékoztatóval és beleegyező nyilatkozattal együtt.

EU: a 17. orosz szankciós csomag – bővülő exportkorlátozások és hajólista

2025. május 22.

Jogforrás és hatály

Az Európai Unió Tanácsa 2025. május 20-án fogadta el az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról szóló (EU) 2025/932 tanácsi rendeletet. A rendelet a vele párhuzamosan elfogadott (KKBP) 2025/931 tanácsi határozat döntéseit hajtja végre. Az (EU) 2025/932 rendelet 2. cikke szerint a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, így a magyar vállalkozásokra is, külön nemzeti átültetés nélkül. Az 1. cikk a 833/2014/EU rendelet négy mellékletét cseréli le: a IV. melléklet (katonai-ipari végfelhasználók), a VII. melléklet (exportkorlátozott termékek és technológiák), a XXIX. melléklet és a XLII. melléklet (a 3s. cikk szerinti hajók jegyzéke) helyébe új szöveg lép.

A szabályozás lényege

A rendelet preambulának (4) bekezdése szerint a IV. mellékletben foglalt jegyzék 31 új szervezettel bővül. Ezekkel szemben a kettős felhasználású, valamint az orosz védelmi és biztonsági ágazat technológiai megerősítéséhez hozzájáruló termékek és technológiák tekintetében szigorúbb kiviteli korlátozások érvényesek. A jegyzékbe Oroszországon kívüli, harmadik országbeli szervezetek is bekerültek, amelyek többek között a pilóta nélküli légi járművekre és a számjegyevezérlésű szerszámgépekre vonatkozó korlátozások kijátszásához járultak hozzá. A (5) preambulumbekkezdés és a II. melléklet szerint bővül a 2a. és 2b. cikk alá tartozó termékek VII. mellékletbeli jegyzéke. Az új tételek között szerepelnek az energiahordozó anyagok vegyi prekursorai, a szerszámgépek tartalék alkatrészei, az álcázásra tervezett hálók és sátrak, a terepjáró járművek, valamint egyes vegyi anyagok és szoftverek. A (7) preambulumbekkezdés szerint 189 további hajó kerül azon hajók jegyzékébe, amelyek nem hajózhatnak be a tagállamok kikötőibe és hajózsilipjeibe, és nem vehetik igénybe a tengeri szállításhoz kapcsolódó szolgáltatások széles körét. A XLII. melléklet a jegyzékbe vétel indokait a 3s. cikk (2) bekezdése szerint rögzíti, ideértve az orosz kőolaj magas kockázatú tengeri szállítását és az orosz energiaágazat támogatását. Az új XXIX. melléklet a Szahalin-2 projektből származó nyersolaj Japánba szállítására vonatkozó kivételt 2026. június 28-ig tartja fenn.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás elsősorban az elektronikai, gépipari, vegyipari, járműipari és szerszámgép-alkatrész exportőröket érinti, továbbá a harmadik országokon keresztül kereskedő vállalkozásokat, a fuvarozókat, a hajózási és logisztikai szolgáltatókat, valamint a tengeri szállítást biztosító és finanszírozó pénzügyi szereplőket. A bővített termék- és partnerlisták miatt a korábban jogszerű ügyletek is tilalom alá kerülhetnek. A jegyzékbe vett hajókkal vagy végfelhasználókkal létrejövő kapcsolat szankciósérelmet és jelentős jogi, reputációs és pénzügyi kockázatot jelent.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak a hatálybalépéssel frissíteniük kell termékbesorolási és partnerszűrési folyamataikat a módosított IV. és VII. mellékletnek megfelelően. Különösen a harmadik országbeli vevőkre és a végfelhasználói nyilatkozatokra kell figyelemmel lenniük. A szállítmányozási, bérleti és biztosítási szerződéseknél a XLII. mellékletben szereplő hajók IMO-számát is ellenőrizni kell. Indokolt felülvizsgálni a szerződések szankciós záradékait, és a folyamatban lévő ügyleteket abból a szempontból is át kell tekinteni, hogy a partner vagy a termék nem került-e fel az új jegyzékekre. Az ellenőrzéseket célszerű dokumentálni.

Szigorodó uniós szankciók: új exporttilalmak és 189 újabb hajó

Az EU május 20-án elfogadott 17. szankciós csomagja bővíti az Oroszországba tilos exporttermékek és a korlátozott végfelhasználók körét, és újabb hajókat tilt ki az uniós kikötőkből.

Az (EU) 2025/932 tanácsi rendelet 31 új szervezetet vesz fel az orosz hadiipart támogató végfelhasználók listájára. Közülük több harmadik országban működik, és a drónokra vagy a számjegyevezérlésű szerszámgépekre vonatkozó tilalmak kijátszásában segített. Bővül az exportkorlátozott termékek köre is, például vegyi prekursorokkal, szerszámgép-alkatrészekkel, álcázó eszközökkel és terepjáró járművekkel.

További 189 hajó nem futhat be uniós kikötőkbe, és nem vehet igénybe tengeri szolgáltatásokat. Ezek többsége az orosz olajexportot segítő „árnyékflottához” kapcsolódik. A rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és külön hazai jogszabály nélkül, közvetlenül alkalmazandó.

A gépipari, elektronikai és vegyipari exportőröknek, valamint a logisztikai cégeknek haladéktalanul frissíteniük kell termék- és partnerszűrésüket. Különösen fontos a harmadik országba irányuló szállítások ellenőrzése, mert a korlátozott végfelhasználók listájára Oroszországon kívüli cégek is felkerültek. A fuvarozási és bérleti szerződéseknél a hajók azonosítóit is érdemes összevetni az új listával.

EU: SAFE – 150 milliárd eurós hiteleszköz közös védelmi beszerzésekre

2025. május 30.

Jogforrás és hatály

Az Európai Unió Tanácsa 2025. május 27-én az EUMSZ 122. cikke alapján fogadta el az Európa biztonságát az európai védelmi ipar megerősítése révén szolgáló cselekvési eszköz (SAFE) létrehozásáról szóló (EU) 2025/1106 tanácsi rendeletet. A 23. cikk szerint a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba, és teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az eszköz a tagállamoknak nyújt hitelt, de a hitelből finanszírozott beszerzések feltételei közvetlenül meghatározzák, mely vállalkozások lehetnek beszállítók. A rendelet a honvédelmi és biztonsági beszerzésekről szóló 2009/81/EK irányelvtől eltérő egyes szabályokat is megállapít, és héamentességet vezet be a támogatott beszerzésekre.

A szabályozás lényege

A 6. cikk szerint a hitelek maximális összege 150 milliárd euró. A hitelmegállapodás futamideje legfeljebb 45 év (10. cikk (2) bek.), előfinanszírozásként a hitel legfeljebb 15%-a igényelhető (11. cikk (1) bek.), a kifizetések pedig 2030. december 31-ig hagyhatók jóvá (12. cikk (1) bek.). A támogatott termék kategóriákat az 1. cikk sorolja fel: ide tartoznak a lőszeres és rakéták, a tűzérési és szárazföldi harci rendszerek, a drónok és drónelhárító rendszerek, a lég- és rakétavédelem, a kritikus infrastruktúra védelme, a kiberbiztonság, a katonai mobilitás, az űrtechnológia és az elektronikus hadviselés. A támogatás főszabályként közös beszerzéshez kötött (2. cikk 3. pont, 4. cikk). A 16. cikk (3) bekezdése szerint vállalkozóként és alvállalkozóként csak az Unióban, EGT-tag EFTA-államban vagy Ukrajnában letelepedett, más harmadik ország ellenőrzése alatt nem álló szervezet vehet részt. Ez alól a (4)–(5) bekezdés szűk kivételeket enged, például a beruházások átvilágítása vagy tagállami garanciák mellett. A (10) bekezdés szerint a nem uniós, nem EGT- és nem ukrán eredetű összetevők költsége legfeljebb a végtermék becsült összetevő-költségének 35%-a lehet. A 19. cikk alapján a SAFE-beszerzések megfelelnek a 2009/81/EK irányelv szerinti, hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás sürgősségi feltételének. A 20. cikk héamentességet biztosít a támogatott szerződések alapján történő értékesítésre, Közösségen belüli beszerzésre és behozatalra, levonási joggal.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a védelmi ipari gyártókat, a beszállítói lánc alvállalkozóit, valamint a kettős felhasználású termékeket előállító műszaki, elektronikai és informatikai vállalkozásokat érinti. Az uniós letelepedési és ellenőrzési feltételek, valamint a 35%-os összetevőkörlát a nem uniós tulajdonú vagy nem uniós alkatrészekre támaszkodó cégek versenyhelyzetét ronthatja. A 18. cikk lehetővé teszi meglévő keretmegállapodások megnyitását más tagállamok ajánlatkérői előtt, a vállalkozó előzetes hozzájárulásával. A 7. cikk (3) bekezdése szerint a tagállami tervekben ki kell térni a kkv-k és a közepes piaci tőkeértékű vállalatok piaci hozzáférésére is.

Teendők és határidők

A tagállamok a 7. cikk (1) bekezdése szerint 2025. november 30-ig nyújthatják be kérelmüket és európai védelmi ipari beruházási tervüket. A már megkötött beszerzések is támogathatók, ha a szerződést legkésőbb 2026. május 30-ig aláírták (4. cikk (3) bek.). A beszállítói piacra lépni kívánó vállalkozásoknak érdemes felmérniük tulajdonosi és irányítási szerkezetüket, ellátási láncuk származási összetételét, valamint a minősített adatkezeléshez szükséges biztonsági tanúsítványukat (16. cikk (6) bek.).

150 milliárd eurós uniós hitel közös védelmi beszerzésekre

Az EU új SAFE-eszköze kedvezményes hitelt nyújt a tagállamoknak közös fegyverzeti és védelmi beszerzésekre, a beszállítóknak pedig szigorú uniós eredetre és tulajdonosi feltételekre vonatkozó követelményeknek kell megfelelniük.

A május 27-én elfogadott (EU) 2025/1106 tanácsi rendelet alapján az Unió legfeljebb 150 milliárd euró hitelt nyújthat a tagállamoknak, legfeljebb 45 éves futamidővel. A forrás lőszer, rakéta, légvédelmi rendszerek, drónok, kibervédelmi és újtechnológiai eszközök közös beszerzésére fordítható. A tagállamok november 30-ig nyújthatják be terveiket.

A beszállítóknak az EU-ban, az EGT-ben vagy Ukrajnában kell letelepedniük, és nem állhatnak más harmadik ország ellenőrzése alatt. Az EU-n kívüli alkatrészek aránya a költségek legfeljebb 35%-a lehet. A beszerzések hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban is lefolytathatók, a támogatott szerződések alapján történő értékesítés pedig héamentes, levonási joggal.

A hazai védelmi ipari és beszállító vállalkozásoknak érdemes áttekinteniük tulajdonosi szerkezetüket és ellátási láncukat, hogy megfelelhessenek a feltételeknek, ha valamely tagállam SAFE-forrásból indít beszerzést. A meglévő keretszerződések más tagállamok számára is megnyithatók, ami a már beszállító cégek számára többletmegrendelést hozhat.

EU erdőirtási rendelet: elkészült az országok kockázati besorolása

2025. május 27.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. május 22-én fogadta el az (EU) 2023/1115 európai parlamenti és tanácsi rendelet (EUDR) alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló (EU) 2025/1093 bizottsági végrehajtási rendeletet. A végrehajtási rendelet azon országok jegyzékét tartalmazza, amelyek az EUDR 3. cikk a) pontjának meg nem felelő releváns áruk előállítása szempontjából alacsony vagy magas kockázatot jelentenek. A végrehajtási rendelet 2025. május 26-án lépett hatályba. A felhatalmazást az EUDR 29. cikk (2) bekezdése adja, amely az (EU) 2024/3234 rendelettel módosított szöveg szerint előírja, hogy a Bizottság a jegyzéket legkésőbb 2025. június 30-ig vizsgálóbizottsági eljárásban elfogadott végrehajtási aktussal tegye közzé. A 2023. június 29-től valamennyi országhoz rendelt átlagos kockázati szint a jegyzékben nem szereplő országok esetében továbbra is irányadó.

A szabályozás lényege

Az EUDR 29. cikk (1) bekezdése háromszintű, alacsony, átlagos és magas kockázati besorolást ír elő. A Bizottság értékelése a (3) bekezdés szerint elsősorban az erdőirtás és erdőpusztulás arányán, a mezőgazdasági földterület bővülésén és a termelési tendenciákon alapul. A Bizottság 2025. május 22-i döntéséről szóló szakmai összefoglaló szerint magas kockázatú besorolást Belarusz, Mianmar, Észak-Korea és Oroszország kapott. Alacsony kockázatúként mintegy 140 országot, köztük valamennyi uniós tagállamot, az Egyesült Királyságot, az Egyesült Államokat, Kanadát, Kínát, Japánt és Ausztráliát sorolták be, a többi ország átlagos kockázatú maradt. A besorolás következménye az EUDR 13. cikke szerint, hogy kizárólag alacsony kockázatú országból származó áruk esetén a piaci szereplő egyszerűsített kellő gondossággal járhat el. Ilyenkor nem kell elvégeznie a 10. cikk szerinti kockázatértékelést és a 11. cikk szerinti kockázatsökkentést, előbb azonban értékelnie kell az ellátási lánc összetettségét, a kijátszás és az ismeretlen vagy magasabb kockázatú eredetű termékekkel való keveredés kockázatát. Ha a meg nem felelés kockázatára utaló információ merül fel, a teljes kellő gondossági kötelezettség áll be (13. cikk (2) bek.). A 16. cikk (8)–(10) bekezdése szerint a hatóságok az alacsony kockázatú országokból beszerző piaci szereplők legalább 1%-át, az átlagos kockázatúaknál 3%-át, a magas kockázatúaknál 9%-át ellenőrzik évente.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A besorolás a szarvasmarhát, kakaót, kávé, olajpalmát, gumit, szóját és fát, illetve az ezekből készült, az EUDR I. mellékletében felsorolt termékeket forgalomba hozó, forgalmazó vagy exportáló vállalkozásokat érinti. Ide tartozik többek között a fa- és bútoripar, a csomagolóipar, valamint az élelmiszer- és takarmányipar. Az uniós, így a magyar eredetű fa és a magyar szarvasmarha alacsony kockázatú besorolása jelentősen csökkentheti a hazai alapanyagot feldolgozók megfelelési költségeit. Az átlagos kockázatú beszerzési országok, például Brazília vagy Indonézia esetén a teljes kellő gondossági eljárás marad kötelező.

Teendők és határidők

Az EUDR érdemi kötelezettségeit a 38. cikk (2) bekezdése szerint 2025. december 30-tól kell alkalmazni. A 2020. december 31-ig létrehozott mikro- és kisvállalkozásokra ez az időpont 2026. június 30. Az érintett vállalkozásoknak érdemes beszerzési forrásaikat országonként besorolniuk, és meghatározniuk, mely ellátási láncokban alkalmazható egyszerűsített eljárás. A keveredési és kijátszási kockázat értékelését dokumentálni kell, és az átlagos kockázatú országokból érkező szállításokhoz továbbra is teljes kockázatértékelést kell felépíteni.

Erdőirtási rendelet: Magyarország alacsony kockázatú besorolást kapott

Az Európai Bizottság elfogadta az erdőirtási rendelet szerinti országlistát. Az uniós tagállamok, köztük Magyarország, alacsony kockázatúak, ami egyszerűsített eljárást tesz lehetővé az innen származó áruknál.

Az (EU) 2025/1093 végrehajtási rendelet május 26-án lépett hatályba. Magas kockázatú Belarusz, Mianmar, Észak-Korea és Oroszország, alacsony kockázatú mintegy 140 ország, köztük az EU tagállamai, az Egyesült Államok és Kína. A többi ország, például Brazília és Indonézia, átlagos kockázatú.

Az alacsony kockázatú országokból beszerzett fára, szarvasmarhára, szójára, kávéra, kakaóra, pálmaolajra vagy gumira egyszerűsített kellő gondosság alkalmazható. Ilyenkor nem kell külön kockázatértékelést és -csökkentést végezni, de az ellátási lánc összetettségét és a keveredés kockázatát értékelni kell. A hatóságok az alacsony kockázatú beszerzéseknél az érintett piaci szereplők legalább 1%-át, a magas kockázatúaknál 9%-át ellenőrzik évente.

A kötelezettségek a nagyobb cégekre 2025. december 30-tól, a 2020 végéig létrehozott mikro- és kisvállalkozásokra 2026. június 30-tól alkalmazandók. Ezért érdemes már most országonként felmérni a beszerzési forrásokat, és eldönteni, mely ellátási láncokban elegendő az egyszerűsített eljárás. Ahol a hazai alapanyag átlagos kockázatú országból származó áruval keveredhet, ott továbbra is teljes kockázatértékelésre lesz szükség.

Omnibus IV: kedvezmények a kis közepes piaci tőkeértékű vállalkozásoknak és digitális termékszabályok

2025. május 23.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. május 21-én terjesztette elő a negyedik egyszerűsítési (Omnibus IV) csomagot. A COM(2025) 501 rendeletjavaslat a (EU) 2016/679 (GDPR), a (EU) 2016/1036 és (EU) 2016/1037 kereskedelmi védelmi, a (EU) 2017/1129 prospektus-, a (EU) 2023/1542 elem- és a (EU) 2024/573 F-gáz-rendeletet módosítaná a kis közepes piaci tőkeértékű vállalkozások (small mid-cap, SMC) javára. A COM(2025) 258 javaslat az elemrendelet szerinti kellő gondossági kötelezettség alkalmazását halasztaná el, a COM(2025) 504 javaslat pedig hét termékszabályozási rendeletet módosítana a digitalizáció és a közös előírások tárgyában. A javaslatok az Európai Parlament és a Tanács elfogadásával válnak jogszabállyá. A COM(2025) 501 javaslat 7. cikke szerint a rendelet a kihirdetését követő huszadik napon lépne hatályba.

A szabályozás lényege

A prospektusrendelet javasolt 2. cikk fa) pontja szerint SMC az a vállalkozás, amely a következő három feltétel közül legalább kettőnek megfelel: átlagosan 750 főnél kevesebb foglalkoztatott, legfeljebb 129 millió euró mérlegfőösszeg, legfeljebb 150 millió euró nettó árbevétel. A GDPR 30. cikk (5) bekezdésének javasolt szövege szerint az adatkezelési nyilvántartás vezetésének kötelezettsége nem terheli a 750 főnél kevesebb személyt foglalkoztató vállalkozást vagy szervezetet, kivéve, ha az adatkezelés a 35. cikk szerinti magas kockázattal jár. A prospektusrendelet 15a. cikk (1) bekezdése alapján az SMC-k uniós növekedési kibocsátási tájékoztatót készíthetnének. Az elemrendelet 47. cikke szerint a kellő gondossági kötelezettség alóli mentesség a korábbi 40 millió euró helyett a 150 millió euró nettó árbevétel alatti gazdasági szereplőkre terjedne ki, a COM(2025) 258 javaslat pedig a 48. cikk (1) bekezdésében az alkalmazás kezdőnapját 2025. augusztus 18-ról 2027. augusztus 18-ra tenné át. Az F-gáz-rendelet 20. cikk (4) bekezdés a) pontja szűkítené a portálregisztrációra kötelezettek körét. A COM(2025) 504 javaslat szerint az EU-megfelelőségi nyilatkozatot elektronikus formában kellene elkészíteni, a használati utasítás pedig a gyártó választása szerint elektronikusan is átadható.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az SMC-kedvezmények azokat a magyar vállalkozásokat érintik, amelyek létszámuk vagy pénzügyi adataik alapján már nem minősülnek kkv-nak, de a 750 fős és a pénzügyi küszöbök alatt maradnak. Számukra csökkenhetnek az adatvédelmi nyilvántartási és tőkepiaci tájékoztatási terhek. Az elemértéklánc szereplői, különösen a gyártók és a forgalmazók, a halasztás és az árbevételi küszöb emelése révén több időt és szűkebb kötelezett kört kapnának. A gépek, egyéni védőeszközök és gázüzemű berendezések gyártóinál a papíralapú dokumentáció elhagyása a nyomtatási és logisztikai költségeket mérsékelheti.

Teendők és határidők

Mivel javaslatokról van szó, a hatályos kötelezettségek változatlanul alkalmazandók: a GDPR szerinti nyilvántartást továbbra is vezetni kell, és a hatályos elemrendelet a kellő gondossági kötelezettséget 2025. augusztus 18-tól írja elő, amíg a halasztást el nem fogadják. A vállalkozásoknak érdemes felmérniük, hogy az SMC-kritériumok alapján jogosultak lehetnek-e a kedvezményekre, és figyelemmel kísérni a jogalkotási eljárást. A COM(2025) 504 javaslat szerint rendelkezéseinek túlnyomó része a hatálybalépést követő 24 hónap elteltével, a gépekről szóló rendeletet érintő módosítás 2027. január 20-tól lenne alkalmazandó.

Új uniós kategória: könnyítések a kkv-méretet kinőtt vállalkozásoknak

Az Európai Bizottság május 21-én javasolta, hogy a 750 főnél kevesebbet foglalkoztató közepes vállalkozások is kapjanak kkv-kedvezményeket, és hogy a termékdokumentáció digitálisan is átadható legyen.

A Bizottság Omnibus IV csomagja új kategóriát vezet be, a kis közepes piaci tőkeértékű vállalkozásokét. Ide tartozna az a cég, amely 750 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztat, és árbevétele legfeljebb 150 millió, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 129 millió euró. Ezek a vállalkozások mentesülnének az adatkezelési nyilvántartás vezetése alól, ha adatkezelésük nem jár magas kockázattal, és könnyebben léphetnének a tőkepiacra.

Az akkumulátor-ágazatban két évvel, 2027 augusztusára tolódna a kellő gondossági kötelezettség, és a mentesség a 150 millió eurós árbevétel alatti cégekre terjedne ki. A gépek és egyes más termékek gyártói a megfelelőségi nyilatkozatot és a használati utasítást digitálisan is átadhatnák.

Ezek egyelőre javaslatok, amelyeket a Parlamentnek és a Tanácsnak is el kell fogadnia. Addig a jelenlegi szabályok érvényesek, ezért a vállalkozásoknak meglévő kötelezettségeiket továbbra is teljesíteniük kell, de érdemes már most felmérniük, hogy beletartoznak-e az új kategóriába.

USA–Egyesült Királyság: a gazdasági prosperitási megállapodás általános feltételei

2025. május 12.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság kormánya 2025. május 8-án tette közzé az amerikai–brit gazdasági prosperitási megállapodás (Economic Prosperity Deal, EPD) általános feltételeit (General Terms). A dokumentum kifejezetten rögzíti, hogy nem minősül jogilag kötelező megállapodásnak. Az általános feltételek 2025. május 8-án hatályosulnak, azokat bármelyik fél írásbeli értesítéssel megszüntetheti, a felülvizsgálati eljárásról pedig a feleknek még meg kell állapodniuk. A javaslatok formalizálására irányuló tárgyalások azonnal megkezdődnek. A vámcsökkentéseket a felek egy tárgyalási időszakot követően, összehangolt ütemezésben kívánják végrehajtani. Az amerikai gépjármű- és alkatrészvámok jogalapja a Section 232 alapján 2025. március 26-án kiadott proklamáció, amely az importált gépjárművekre 25%-os kiegészítő vámot vezetett be.

A szabályozás lényege

Az általános feltételek 1. pontja szerint az USA 100 000 gépjárműre szóló kontingenst hoz létre a brit gépjárművekre 10%-os vámtétellel, és ehhez kapcsolódó szabályozást alakít ki az alkatrészekre. Az acélra, alumíniumra és egyes származékos termékekre az USA legnagyobbkedvezményes vámtételű kontingenst nyit, feltéve hogy az Egyesült Királyság teljesíti az ellátási lánc biztonságára és a termelőkapacitások tulajdonviszonyaira vonatkozó amerikai követelményeket. A gyógyszerekre és más Section 232 szerinti ágazatokra a felek jelentősen kedvezményes bánásmódról tárgyalnak, a vizsgálatok eredményétől függően. Az Egyesült Királyság eltörli az amerikai marhahúsra az 1000 tonnás kontingensen belül alkalmazott 20%-os vámot, 13 000 tonnás vámmentes kontingenst nyit, és 1,4 milliárd literes vámmentes kontingenst biztosít az amerikai etanolnak. A felek olyan származási szabályokat kívánnak kialakítani, amelyek megakadályozzák a vámok harmadik felek általi megkerülését. Ezen túl együttműködnek a megfelelőségértékelés, a digitális kereskedelem, az exportellenőrzés, a beruházásbiztonság és a vámcsalás elleni fellépés területén.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A dokumentum közvetlenül nem keletkeztet kötelezettséget uniós vállalkozásokra, de az első kétoldalú amerikai vámmegállapodás-tervezetként jelzi a tárgyalási irányokat. A brit gépjárművekre a kontingensen belül 10%-os vám vonatkozna, míg az uniós, így a magyar gyártású gépjárművekre a március 26-i proklamáció szerinti 25%-os kiegészítő vám marad, ami a magyar autóipari exportőrök relatív versenyhelyzetét befolyásolhatja az amerikai piacon. A származási szabályok és a megkerülés elleni rendelkezések a brit gyártóknak beszállító magyar vállalkozások számára is jelentőséggel bírhatnak, ha a kedvezményt a termék származásához kötik.

Teendők és határidők

A dokumentum alapján azonnali teendő nem keletkezik, a végleges vámtételek és kontingensek a további tárgyalásoktól és az amerikai végrehajtási intézkedésektől függenek. A brit gépjárműgyártóknak alkatrészt szállító magyar vállalkozásoknak érdemes figyelemmel kísérniük, hogy a végleges származási szabályok hogyan számítják be a harmadik országbeli, köztük uniós tartalmat. Az amerikai piacra exportáló vállalkozásoknak indokolt követniük az EU–USA tárgyalásokat is, és a szállítási szerződésekben a vámváltozások kezelésére vonatkozó kikötéseket alkalmazni. A brit piacon működő magyar vállalkozásoknak azt is célszerű mérlegelniük, hogy a brit vámkontingensek megnyitása milyen versenyhelyzetet teremt az amerikai marhahús- és etanolbehozatal révén.

Amerikai–brit vámalku: kedvezményes autóvám a brit gyártóknak

Az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság május 8-án közzétette kereskedelmi keretmegállapodásának feltételeit. A nem kötelező dokumentum kedvezményes vámot ígér a brit autóknak, acélnak és alumíniumnak.

A megállapodás szerint évente 100 000 brit gépjármű juthatna be az amerikai piacra 10 százalékos vámmal, és az acél, valamint az alumínium is kedvezményes kontingenst kaphat, ha a brit fél teljesíti az ellátási lánc biztonságára vonatkozó amerikai feltételeket. Cserébe az Egyesült Királyság vámentes kontingenst nyit az amerikai marhahúsnak és etanolnak.

A dokumentum kifejezetten nem jogilag kötelező, a részletekről a felek most kezdenek tárgyalni. Az uniós gépjárművekre eközben továbbra is 25 százalékos amerikai pótvám vonatkozik, ami a magyar autóipari exportőrök versenyhelyzetét is érintheti.

A brit gyártóknak beszállító magyar cégeknek érdemes figyelniük a kidolgozandó származási szabályokat, mert ezek dönthetik el, hogy az uniós tartalmú termékek élvezhetik-e a kedvezményt. Az Egyesült Államokba exportáló vállalkozásoknak a szerződéseikben célszerű kezelni a vámváltozások kockázatát, és figyelemmel kísérni az Európai Unió és az USA között folyó tárgyalásokat is.

Az EU-ra kilátásba helyezett 50%-os amerikai vám és elhalasztása július 9-ig

2025. május 27.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. május 23-án közösségi médiában közzétett bejelentésében 50%-os vámot helyezett kilátásba az Európai Unióból származó árukra 2025. június 1-jétől, arra hivatkozva, hogy az EU-val nehéz megállapodni, és a tárgyalások nem vezetnek sehová. 2025. május 25-én, Ursula von der Leyen bizottsági elnökkel folytatott telefonbeszélgetést követően a Truth Social oldalon bejelentette, hogy a határidőt 2025. július 9-ig meghosszabbítja. A bejelentések politikai nyilatkozatok, a hivatkozott tudósítás nem utal a vámot elrendelő jogi aktusra, így a kilátásba helyezett vám jogi hatálya, pontos tárgyi köre és esetleges kivételei a bejelentések alapján nem állapíthatók meg. Uniós oldalon az Európai Bizottság 2025. május 8-án (IP/25/1149) nyilvános konzultációt indított a lehetséges ellenintézkedésekről, és bejelentette, hogy a WTO-nál konzultációt kezdeményez.

A szabályozás lényege

A tudósítás szerint az Európai Bizottság elnöke kijelentette, hogy az EU és az USA kereskedelmi kapcsolata a világ legjelentősebb és legszorosabb ilyen kapcsolata, Európa kész gyorsan előrehaladni a tárgyalásokban, és egy jó megállapodáshoz július 9-ig szükség van az időre. A Bizottság május 8-i közleménye szerint a konzultáció 95 milliárd euró értékű amerikai ipari és mezőgazdasági termék importjára vonatkozó lehetséges ellenintézkedési listát, valamint egyes acélhulladék- és vegyipari termékek 4,4 milliárd euró értékű, az USA-ba irányuló exportjának lehetséges korlátozását érinti. A konzultáció megindítása nem jelenti az ellenintézkedések automatikus elfogadását. Az EU a WTO-konzultációt az amerikai „viszonossági” vámokkal, valamint a gépjárművekre és alkatrészekre kivetett 25%-os vámokkal szemben kezdeményezi; eredménytelenség esetén vitarendezési testület felállítását kérheti.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az 50%-os vám bevezetése az USA-ba exportáló magyar vállalkozásokat, különösen a gépipari, járműipari és gyógyszeripari exportőröket és beszállítóikat érintené, mivel jelentősen rontaná áraik versenyképességét az amerikai piacon. A halasztás csak időt ad a tárgyalásokra, a fenyegetés nem szűnt meg, így az árazás és a szállítási kötelezettségvállalások bizonytalanok maradnak. A bizonytalanság különösen a hosszú átfutási idejű, rögzített árú szerződéseknél jelent kockázatot, ahol a vámteher utólagos áthárítása nehézségekbe ütközhet. Az uniós ellenintézkedések elfogadása esetén a listán szereplő amerikai termékeket importáló magyar vállalkozások beszerzési költségei nőhetnének, az exportkorlátozás pedig az acélhulladékot és az érintett vegyipari termékeket az USA-ba értékesítő cégeket érintené.

Teendők és határidők

Az amerikai piacra szállító vállalkozásoknak érdemes felülvizsgálniuk szerződéseik vámkockázati és árkiigazítási kikötéseit, valamint felkészülniük arra, hogy július 9-ét követően az amerikai vámok emelkedhetnek. A Bizottság konzultációján az érdekelt vállalkozások 2025. június 10-ig nyújthatják be észrevételeiket a lehetséges ellenintézkedési listákról. Ez lehetőséget ad az amerikai alapanyagot vagy terméket importáló cégeknek arra, hogy jelezzék, mely termékek esetében okozna számukra aránytalan kárt egy uniós ellenvám. Indokolt továbbá figyelemmel kísérni a WTO-eljárás megindítását és az EU–USA tárgyalások alakulását, valamint az amerikai partnerekkel előre egyeztetni a vámteher megosztását.

Elhalasztott 50 százalékos vám: július 9-ig tart a haladék

Május 23-án az amerikai elnök 50 százalékos vámot helyezett kilátásba az uniós árukra június 1-jétől, két nappal később azonban a bevezetést július 9-ig elhalasztotta. Jogi aktus nem született.

A halasztásról Donald Trump az Európai Bizottság elnökével folytatott telefonbeszélgetés után döntött. Ursula von der Leyen szerint Európa kész gyorsan haladni a tárgyalásokon, de egy jó megállapodáshoz július 9-ig szükség van az időre. A vámfenyegetés nem szűnt meg, csak elhalasztották, ezért az exportőröknek a nyár folyamán is számolniuk kell a vámok emelkedésének lehetőségével.

Az Európai Bizottság közben május 8-án konzultációt indított a lehetséges uniós ellenlépésekről: 95 milliárd euró értékű amerikai import kerülhet a listára, emellett egyes acélhulladék- és vegyipari termékek exportját korlátozhatják. Az EU a WTO-hoz is fordul az amerikai viszonyossági vámok, valamint az autókra és autóalkatrészekre kivetett vámok miatt.

Az amerikai piacra exportáló vállalkozásoknak érdemes felülvizsgálniuk szerződéseik vámkockázati kikötéseit. Az amerikai termékeket importáló cégek június 10-ig jelezhetik a Bizottságnak, ha egy uniós ellenvám aránytalan kárt okozna nekik, például mert az adott termékre nincs más beszerzési forrás.

CBAM-egyszerűsítés: a Parlament szavazása és a Tanács tárgyalási álláspontja

2025. május 28.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 26-án, az Omnibus I csomag részeként terjesztette elő a COM(2025) 87 javaslatot a (EU) 2023/956 rendelet (CBAM-rendelet) egyszerűsítéséről és megerősítéséről (2025/0039(COD) eljárás). Az Európai Parlament plenáris ülése 2025. május 22-én 564 igen, 20 nem szavazattal és 12 tartózkodással elfogadta a javaslatról szóló jelentést, és kész megkezdeni a tárgyalásokat a Tanáccsal. A Tanács 2025. május 27-én fogadta el tárgyalási álláspontját (általános megközelítés), amely támogatja az 50 tonnás küszöböt, és további egyszerűsítő és pontosító módosításokat tartalmaz. Ezt követően a soros elnökség megkezdi a tárgyalásokat a Parlamenttel. A javaslat 36. cikk (2) bekezdése szerint a rendelkezések többsége 2026. január 1-jétől lenne alkalmazandó.

A szabályozás lényege

A javasolt 2. cikk (3a) bekezdése és VII. melléklete szerint mentesülne a CBAM-kötelezettségek alól az az importőr, amelynek az I. mellékletben felsorolt áruk – a villamos energia és a hidrogén kivételével – naptári évenként összesített behozatala nem haladja meg az 50 tonnát. A Tanács közleménye szerint a beágyazott kibocsátások mintegy 99%-a a rendszer hatálya alatt maradna. A küszöb mesterséges megosztással történő kijátszását a 25a. cikk és a 27. cikk (2) bekezdés b) pontja szankcionálná. A 6. cikk (1) bekezdése és a 22. cikk (1) bekezdése szerint az éves CBAM-nyilatkozatot és a tanúsítványok visszaadását minden év augusztus 31-ig kellene teljesíteni, először 2027-ben a 2026. évre. A 20. cikk szerint a tanúsítványok értékesítése 2027. február 1-jén kezdődne, a 22. cikk (2) bekezdése szerint pedig 2027 első negyedévétől a negyedév végi tartási kötelezettség 80%-ról 50%-ra csökkenne. A 8. cikk (1) bekezdése szerint ellenőrzésre csak tényleges kibocsátási adatok használata esetén lenne szükség.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás azokat a magyar vállalkozásokat érinti, amelyek vasat, acélt, alumíniumot, cementet, műtrágyát vagy hidrogént importálnak harmadik országból. A Tanács szerint az 50 tonnás küszöb a kis mennyiségben importáló kkv-k és magánszemélyek többségét mentesítené a nyilatkozattevői engedélyezés, a nyilatkozattétel és a tanúsítványvásárlás alól. A küszöb feletti importőrök számára az engedélyezési eljárás, az adatgyűjtés, a kibocsátásszámítás és a pénzügyi kötelezettség számítása egyszerűsödne, a tartási arány csökkentése és a tanúsítványvásárlás későbbi kezdete pedig mérsékelné a likviditási terhet.

Teendők és határidők

A szöveg még nem végleges, a vállalkozásoknak ezért a hatályos CBAM-rendelet alapján kell felkészülniük a 2026. január 1-jén kezdődő végleges időszakra. Érdekes már most felmérni a CBAM-árak éves behozatali tömegét, mert ebből derül ki, hogy a vállalkozás várhatóan a küszöb alatt marad-e. A javasolt 5. cikk (1a) bekezdése szerint a küszöb túllépésére számító importőrnek előzetesen kérelmeznie kellene az engedélyezett CBAM-nyilatkozattevői státuszt, és az engedély nélküli túllépés valamennyi importált árura szankciót vonna maga után. A közvetett vámképviselőt igénybe vevő importőröknek egyeztetniük kell képviselőjükkel a kérelem benyújtásáról.

Ötventonnás küszöb: a kis importőrök mentesülhetnek a CBAM alól

Az Európai Parlament május 22-én, a Tanács május 27-én támogatta a karbonvám egyszerűsítését. A kis mennyiségű acél-, alumínium-, cement- és műtrágyaimport a jövőben mentesülhet a kötelezettségek alól.

A javaslat szerint nem kellene CBAM-kötelezettséget teljesítenie annak az importőrnek, amely évente legfeljebb 50 tonna érintett árut hoz be harmadik országból. A villamos energiára és a hidrogénre ez a mentesség nem vonatkozna. A beágyazott kibocsátások mintegy 99 százaléka így is a rendszer hatálya alatt maradna.

A küszöb felett maradó importőrök is könnyítéseket kapnának: az éves nyilatkozatot és a tanúsítványok visszaadását augusztus 31-ig kellene teljesíteni, a tanúsítványok értékesítése 2027 februárjában indulna, és a negyedéves tartási kötelezettség 80-ról 50 százalékra csökkenne. Egyszerűbb lenne az engedélyezés és a kibocsátások kiszámítása is.

A Parlament és a Tanács ezután tárgyal a végleges szövegről, addig a hatályos szabályok érvényesek. A vállalkozásoknak érdemes már most felmérniük, mekkora az éves CBAM-importjuk. Aki a küszöb túllépésére számít, időben kérje az engedélyezett nyilatkozattevői státuszt, mert az engedély nélküli túllépés szankcióval járhat.

Új törvény a nemteljesítő hitelek hitelgondozóiról és felvásárlóiról

2025. május 2.

Jogforrás és hatály

Az Országgyűlés 2025. április 29-i ülésnapján fogadta el a nemteljesítő hitelmegállapodások hitelgondozóiról és a nemteljesítő hitelmegállapodások felvásárlóiról szóló 2025. évi XII. törvényt (Nhf.), amelyet 2025. április 30-án hirdettek ki. A 35. § (1) bekezdése szerint a törvény főszabályként a kihirdetését követő 16. napon, 2025. május 16-án lép hatályba, a 28. § pedig a (2) bekezdés alapján a kihirdetését követő 31. napon, 2025. május 31-én. A törvény a hitelgondozókról és hitelfelvásárlókról szóló (EU) 2021/2167 irányelvnek való megfelelést szolgálja. Az 1. § (1) bekezdése alapján hatálya kiterjed a nemteljesítő hitelmegállapodások felvásárlóira, valamint a nevükben eljáró hitelgondozók engedélyezésére és felügyeletére.

A szabályozás lényege

A 3. § (3) bekezdése szerint hitelgondozóként csak a Magyar Nemzeti Bank (Felügyelet) engedélyével lehet működni; a 9. § alapján engedély kell a működés megkezdéséhez, a vezető állású személyek megválasztásához és az engedélyről való lemondáshoz. Hitelgondozási tevékenység a 3. § (2) bekezdése szerint az esedékes fizetések beszedése vagy behajtása, a feltételek újratárgyalása, a panaszkezelés és a hitelfelvevő tájékoztatása a kamat- és díjváltozásokról. A hitelgondozó a 7. § (1) bekezdése alapján a hitelfelvevőktől átvett pénzeszközzel sajátjaként nem rendelkezhet, az a felszámolási vagyona sem tartozik, a (3) bekezdés szerint pedig minden befizetésről elismervényt kell adnia. A 16. § (2) bekezdése alapján az átruházást követően, az első hitelgondozási cselekmény előtt a hitelfelvevőt tartós adathordozón tájékoztatni kell egyebek mellett az átruházás tényéről és időpontjáról, a hitelfelvásárló és a hitelgondozó adatairól, az engedély számáról, a tartozás törlesztési tervéről, kamat és díj szerinti bontásáról, valamint a panaszt fogadó hatóságokról. A hitelgondozóként eljárni nem jogosult hitelfelvásárló a 23. § (1) bekezdése szerint hitelintézetet, hitelezőt vagy hitelgondozót köteles megbízni. A Felügyelet a 29–30. § alapján intézkedéseket alkalmazhat, súlyos esetben visszavonhatja az engedélyt, és bírságot szabhat ki.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A szabályozás közvetlenül érinti a nemteljesítő hitelportfóliót értékesítő bankokat és pénzügyi vállalkozásokat, a követeléskezelő cégeket és a portfóliót vásárló befektetőket. Az engedélyezés, a vezetőkre vonatkozó szakmai követelmények (6. §), valamint a belső kontroll- és panaszkezelési rendszer kiépítése egyszeri és folyamatos megfelelési költséget jelent. A hitelfelvevő vállalkozások, köztük a késedelmes hitellel rendelkező kkv-k számára a törvény kiszámíthatóbb helyzetet teremt: követelésük eladásakor pontosan tudniuk kell, ki a jogosult, milyen jogcímen és kinek fizetnek. A 2. § (1) bekezdése szerint a törvény nem terjed ki egyebek mellett az ügyvédi, közjegyzői és végrehajtói tevékenységre.

Teendők és határidők

A 36. § szerint a hatálybalépéskor már működő hitelgondozók a hatálybalépést követő 180 napig engedély nélkül folytathatják tevékenységüket; ezen belül kell benyújtaniuk a 10. § szerinti engedélykérelmet, amelyhez mellékelni kell az irányítási és belső kontrollrendszer leírását, az üzletszabályzatot és a panaszkezelési szabályzatot. Az értékesítő hitelezőknek a 22. § (1) bekezdése szerint a potenciális vevőnek át kell adniuk a követelés értékeléséhez szükséges információkat, a hitelfelvásárlóknak pedig a 26. § szerinti féléves felügyeleti adatszolgáltatást kell előkészíteniük. Az adós vállalkozásoknak érdemes megőrizniük az átruházásról kapott tájékoztatást.

Engedélyhez kötött hitelgondozás: új szabályok a rossz hitelek piacán

Április 30-án kihirdették a nemteljesítő hitelek kezelőiről és vásárlóiról szóló törvényt. A hitelgondozók csak MNB-engedéllyel működhetnek, az adósokat pedig minden lényeges adatra kiterjedően tájékoztatni kell követelésük eladásáról.

Az uniós irányelvet átültető 2025. évi XII. törvény május 16-án lép hatályba. A nemteljesítő hitelek követeléseit felvásárló cégek nevében eljáró hitelgondozók, amelyek beszedik a tartozást, újrátárgyalják a feltételeket és kezelik a panaszokat, ettől kezdve csak a jegybank engedélyével működhetnek. A már működő szolgáltatóknak 180 napjuk van az engedély megszerzésére.

Az adósok, köztük a törlesztéssel elmaradt vállalkozások is, erősebb védelmet kapnak. A követelés eladása után, még az első behajtási lépés előtt meg kell kapniuk az új jogosult és a hitelgondozó adatait, a tartozás tőke, kamat és díj szerinti bontását, valamint a panaszt fogadó hatóságok elérhetőségét. A befizetésekről elismervény jár, és az átvett pénz a hitelgondozó csődje esetén sem kerül a felszámolási vagyona.

A bankoknak és követeléskezelőknek most kell elkészíteniük engedélykérelmüket, üzletszabályzatukat és panaszkezelési rendjüket, a felvásárlóknak pedig félévente jelenteniük kell a felügyeletnek. Az adós cégeknek érdemes minden kapott tájékoztatót megőrizniük.

ATM-törvény: minden településen biztosítani kell a készpénzfelvételt

2025. május 2.

Jogforrás és hatály

Az Országgyűlés 2025. április 29-i ülésnapján elfogadta az automata bankjegykiadó gépek telepítéséről szóló törvényt, amelynek kihirdetésére még nem került sor. Az elfogadott szöveg 5. §-a szerint a törvény főszabályként a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba, a bírságokról szóló 2. § (5)–(6) bekezdése a kihirdetést követő 16. napon, a 6. § pedig a kihirdetést követő negyedik hónap első napján. A preambulum szerint a cél, hogy a készpénzhez jutás lakóhelytől függetlenül biztosított legyen, és az ATM-hálózat a szolgáltatók együttműködésével és az önkormányzatok közreműködésével minden településen működjön, kiemelten a vidéki és ritkán lakott térségekben. A 4. § alapján a pénz-, tőke- és biztosítási piac szabályozásáért felelős miniszter rendeletben határozhatja meg a kiépítés ütemezését és a helyszín feltételeit, az MNB elnöke pedig a költségmegosztás, a telepítési szempontok és a településenként kötelezett szolgáltató kijelölésének részletszabályait.

A szabályozás lényege

A 2. § (1) bekezdése szerint a fogyasztóknak fizetesiszámla-vezetést és készpénz-helyettesítő fizetési eszköz kibocsátását nyújtó pénzforgalmi szolgáltatók a fogyasztó számlatulajdonosok számára bármely településen kötelesek biztosítani a készpénzfelvételt, amely a (2) bekezdés alapján ATM-mel teljesíthető. A (3) bekezdés lehetővé teszi, hogy a szolgáltatók az ATM-ek közös telepítésében és üzemeltetésében megállapodjanak, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmának megsértése nélkül. A (4) bekezdés szerint az önkormányzat ingyenesen köteles megfelelő helyszínt biztosítani és együttműködni, a szolgáltató azonban akkor is köteles teljesíteni, ha az önkormányzat erre nem képes. A 3. § (1) bekezdése alapján az ATM-et üzemeltető hitelintézet a hatálybalépéskor meglévő ATM üzemeltetését – a gép cseréjét ide nem értve – és a bankfiók készpénzkifizetési szolgáltatását nem szüntetheti meg. A kötelezettségek megsértése esetén az MNB kétmillió forintról kétszázmillió forintig terjedő, a központi költségvetést illető bírságot szab ki; a 2. § (6) bekezdése szerint a jogsértés fennállásakor háromhavonta ismételt ellenőrzés és ötmillió forintról harminc hónap alatt kétszázmillió forintig emelkedő bírság következik.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A törvény elsősorban a lakossági fizetési számlát vezető bankokat és más pénzforgalmi szolgáltatókat terheli: az ATM-ek telepítése, üzemeltetése és készpénzellátása beruházási és működési költséggel jár, a meglévő hálózat szűkítése pedig nem lehetséges. A teher tényleges mértékét a költségek megosztását és a településenként kötelezett szolgáltató kijelölését rendező MNB-elnöki rendelet határozza majd meg. A vidéki kiskereskedők, vendéglátók és szolgáltatók számára a helyi készpénzfelvételi lehetőség a készpénzes forgalom fenntartását segítheti, az ATM-ek gyártásában, telepítésében és üzemeltetésében részt vevő vállalkozások számára pedig keresletbővülést hozhat.

Teendők és határidők

A pénzforgalmi szolgáltatóknak a hatálybalépésig fel kell mérniük meglévő ATM-hálózatukat és fiókjaik készpénzkifizetési szolgáltatását, és felül kell vizsgálniuk az esetleges leépítési terveket, mert a megszüntetés a hatálybalépéstől tilos. Indokolt előkészíteni a közös telepítésről szóló megállapodásokat, versenyjogi átvilágítás mellett, és felvenni a kapcsolatot az érintett önkormányzatokkal. A telepítés ütemezését rögzítő miniszteri rendeletet és a költségmegosztást rendező MNB-elnöki rendeletet megjelenésükkor követni kell, mert a 2. § szerinti kötelezettséget az ezekben foglaltak szerint kell teljesíteni.

Elfogadták az ATM-törvényt: nem szűnhetnek meg a meglévő bankautomaták

Az Országgyűlés április 29-én elfogadta az ATM-törvényt. A bankoknak minden településen biztosítaniuk kell a készpénzfelvételt, a meglévő automatákat és fióki pénztárakat pedig nem szüntethetik meg.

A lakossági számlát vezető pénzforgalmi szolgáltatóknak bármely településen lehetővé kell tenniük ügyfeleik számára a készpénzfelvételt, jellemzően ATM-mel. A szolgáltatók közösen is telepíthetnek és üzemeltethetnek automatákat, az önkormányzat pedig ingyen biztosítja a helyszínt. A kiépítés ütemezéséről miniszteri, a költségek megosztásáról és arról, hogy egy-egy településen melyik szolgáltató a kötelezett, jegybanki rendelet dönt majd. A szolgáltató akkor is köteles teljesíteni, ha az önkormányzat nem tud helyszínt adni.

A törvény hatálybalépésétől a bankok nem szüntethetik meg meglévő ATM-jeiket és fiókjaik készpénzkifizetési szolgáltatását. A jegybank két- és kétszázmillió forint közötti bírságot szabhat ki, tartós jogsértés esetén háromhavonta emelkedő összeggel.

A vidéki kereskedők és szolgáltatók számára a helyi készpénzhez jutás a készpénzes forgalom fenntartását segítheti. A bankoknak most kell felülvizsgálniuk hálózati terveiket, és előkészíteniük a közös telepítésről szóló megállapodásokat, amelyek nem sérthetik a versenyjogi szabályokat.

A 2026. évi munkaszüneti napok körüli munkarend: három áthelyezett munkanap

2025. május 2.

Jogforrás és hatály

A nemzetgazdasági miniszter a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 102. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján kiadta a 2026. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről szóló 10/2025. (IV. 30.) NGM rendeletet. A rendelet 2025. április 30-án jelent meg, 3. §-a szerint 2026. január 1-jén lép hatályba, 4. §-a alapján pedig 2027. január 1-jén hatályát veszti. Az Mt. 102. § (5) bekezdése szerint a miniszter legkésőbb a tárgyévet megelőző év október 31-ig rendelkezik az áthelyezésekről; a rendelet ezt jóval a határidő előtt, mintegy nyolc hónappal korábban teljesítette. A rendelet a munkaszüneti napokat nem módosítja, kizárólag a munkaidő-beosztás áthelyezéseiről rendelkezik.

A szabályozás lényege

A rendelet 1. §-a szerint hatálya minden munkáltatóra és az általuk általános munkarendben foglalkoztatottakra kiterjed. A 2. § a naptár szerinti munkarendtől eltérően három áthelyezést határoz meg: 2026. január 10. (szombat) munkanap, ennek fejében január 2. (péntek) pihenőnap; augusztus 8. (szombat) munkanap, augusztus 21. (péntek) pihenőnap; december 12. (szombat) munkanap, december 24. (csütörtök) pihenőnap. Az áthelyezések összhangban vannak az Mt. 102. § (5) bekezdésével, amely szerint vasárnap nem nyilvánítható munkanappá, és a változtatásnak azonos naptári hónapra kell esnie. Az Mt. 102. § (1) bekezdése a munkaszüneti napokat – köztük augusztus 20-át és december 25–26-át – változatlanul sorolja fel. Mivel a rendelet 1. §-a szerint hatálya az általános munkarendben foglalkoztatottakra terjed ki, a más munkarendben dolgozók munkaidő-beosztását közvetlenül nem módosítja, a munkáltatói kör tekintetében viszont létszámtól és ágazattól független.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül az általános munkarendben foglalkoztató munkáltatókat érinti, de a beszállítói, logisztikai és ügyfélszolgálati kapcsolatok miatt a folyamatos vagy több műszakos tevékenységet végzők üzletmenetére is kihat. A korai kihirdetés lehetővé teszi, hogy a vállalkozások a 2026. évi termelési, szabadságolási és kapacitástervüket időben összeállítsák. A szombati munkanapok a kereskedelemben és szolgáltatásban az ügyfélforgalmat és a nyitvatartást is befolyásolhatják, a hosszú hétvégék pedig a szabadságkiadás tervezését könnyítik. A január 2-i pihenőnap a január 1-jei munkaszüneti nappal, a december 24-i pedig a karácsonyi ünnepekkel együtt hosszabb pihenőidőt eredményez, ami az év eleji és év végi termelés tervezést is befolyásolja.

Teendők és határidők

A munkáltatóknak a 2026. évi munkaidőkeretek és éves szabadságolási tervek elkészítésekor figyelembe kell venniük az áthelyezett napokat. Az Mt. 97. § (4) bekezdése szerint a munkaidő-beosztást legalább egy hétre, a beosztás szerinti napi munkaidő kezdete előtt legalább 168 órával korábban írásban kell közölni. Célszerű a bérszámfejtési és munkaidő-nyilvántartó rendszerekben a 2026. évi naptárat már most rögzíteni, és a munkavállalókat időben tájékoztatni. A munkáltatóknak azt is érdemes időben felmérniük, hogy az áthelyezett szombati munkanapokra milyen beszállítói, szállítási és ügyfélszolgálati kapacitásra lesz szükségük, és ezt partnereikkel egyeztetniük.

Három szombati munkanap lesz 2026-ban

Megjelent a 2026. évi munkarend: január 10., augusztus 8. és december 12. szombati munkanap lesz, cserébe pihenőnap lesz január 2., augusztus 21. és december 24., így több hosszú hétvége is kialakul.

A 10/2025. (IV. 30.) NGM rendelet szerint 2026-ban három munkanap-áthelyezés lesz. Január 10-én, szombaton dolgozni kell, cserébe január 2., péntek pihenőnap. Augusztus 8., szombat munkanap lesz, augusztus 21., péntek pedig pihenőnap, így az augusztus 20-i ünneppel négynapos hosszú hétvége alakul ki. December 12., szombat szintén munkanap, ennek fejében december 24., csütörtök pihenőnap. Így a karácsonyi ünnepekkel együtt december 24-től 27-ig folyamatos pihenőidő alakul ki.

A rendelet minden munkáltatóra és az általános munkarendben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozik. A szabályok 2026. január 1-jén lépnek hatályba, de a korai kihirdetés lehetővé teszi, hogy a cégek már most beépítsék a változásokat a jövő évi termelési, szabadságolási és munkaidőkeret-tervekbe. A változás minden munkáltatóra vonatkozik, létszámtól és ágazattól függetlenül.

A munkaidő-beosztást továbbra is legalább 168 órával korábban, írásban kell közölni, ezért érdemes a bérszámfejtő és munkaidő-nyilvántartó rendszerekben időben rögzíteni a 2026-os naptárat.

Munkavédelmi szakmai képesítések: új, egységes jegyzék a közép- és felsőfokú képesítésekről

2025. május 5.

Jogforrás és hatály

A nemzetgazdasági miniszter a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 88. § (4b) bekezdésében, illetve 88. § (4) bekezdés a) pont ac) alpontjában kapott felhatalmazás alapján kiadta a munkavédelmi szakmai képesítések fokáról, valamint az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról szóló 11/2025. (IV. 30.) NGM rendeletet. A rendelet 2025. április 30-án jelent meg, és 2. §-a szerint a kihirdetését követő napon, 2025. május 1-jén lépett hatályba. A preambulum szerint célja, hogy munkabiztonsági szaktevékenységet csak megfelelő szintű végzettségű személy láthasson el. Az Mvt. 88. § (4b) bekezdése a képesítések fokának meghatározására ad felhatalmazást.

A szabályozás lényege

A rendelet 1. § (1) bekezdése tizenkét pontban sorolja fel a munkabiztonsági szaktevékenység ellátására jogosító középfokú képesítéseket, köztük a különböző OKJ-azonosítójú munkavédelmi technikus, munkavédelmi menedzser, mérnökasszisztens és előadó szakképesítéseket, valamint a k) és l) pontban az EHS szakmérnök, illetve EHS szakember szakképzettséget. Az 1. § (2) bekezdése nyolc pontban rögzíti a felsőfokú képesítéseket, így a munkavédelmi szakmérnök, üzemmérnök, szaktechnikus és a szakirányú továbbképzésben szerzett munkavédelmi szakember képesítést. Az R. új 4/A. §-a szerint a 4. § szerinti szakember foglalkoztatásánál középfokúnak az 1. § (1) bekezdés a)–j) pontja, felsőfokúnak az 1. § (1) bekezdés k) és l) pontja, valamint az 1. § (2) bekezdése szerinti képesítések minősülnek; az EHS-képzettségek tehát felsőfokúnak számítanak. A felsorolt képesítések között több, már meg nem szerezhető, korábbi OKJ-s és intézményi képesítés is szerepel, így a régebben végzett szakemberek jogosultsága is egyértelművé válik.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az R. 4. §-a és 2. melléklete alapján a veszélyességi osztályba sorolt munkáltatók a létszámtól függően meghatározott óraszámokban kötelesek közép- vagy felsőfokú képesítésű munkavédelmi szakembert foglalkoztatni; az I. veszélyességi osztályban például az 50–500 fős munkáltatónak teljes munkaidős felsőfokú szakembert. Az egységes jegyzék csökkenti a jogbizonytalanságot a munkáltatók, a munkavédelmi szolgáltató vállalkozások és a szakemberek számára. Különösen az EHS-végzettségű munkatársakat alkalmazó cégek számára fontos, hogy e képzettségek felsőfokú munkavédelmi képesítésnek minősüljenek. Az R. 2. melléklet 4. pontja szerint a mikrovállalkozások, valamint egyes kis létszámú II. és III. veszélyességi osztályú munkáltatók kijelölt munkavállalóval is elláthatják a munkavédelmi feladatokat, de a munkabiztonsági szaktevékenységhez ekkor is képesített személyt kell igénybe venniük.

Teendők és határidők

A munkáltatóknak célszerű felülvizsgálniuk, hogy foglalkoztatott vagy megbízott munkavédelmi szakembereik végzettsége megfelel-e a besorolásuk szerinti szintnek. Az R. 2. melléklet 6. pontja szerint hatósági ellenőrzéskor a munkáltatónak kell bizonyítania a besorolás helyességét és a szakember előírt óraszámú foglalkoztatását, a 7. pont alapján pedig a besorolást évente felül kell vizsgálni és írásban dokumentálni. A végzettséget igazoló okiratokat érdemes a munkavédelmi dokumentáció részeként megőrizni.

Egyértelmű lista: ki láthat el munkavédelmi szaktevékenységet

Május 1-jétől miniszteri rendelet sorolja fel tételesen, mely végzettségek számítanak közép- és felsőfokú munkavédelmi képesítésnek; az EHS szakmérnökök és EHS szakemberek is felsőfokú besorolást kaptak.

A 11/2025. (IV. 30.) NGM rendelet tételesen felsorolja a munkabiztonsági szaktevékenységre jogosító képesítéseket. Középfokúnak minősülnek többek között a munkavédelmi technikus, menedzser, mérnökasszisztens és előadó szakképesítések, felsőfokúnak a munkavédelmi szakmérnök, üzemmérnök, szaktechnikus és szakember képzettségek, valamint az EHS szakmérnök és EHS szakember végzettség. A régebbi, ma már meg nem szerorzhető képesítések is szerepelnek a listán.

A lista azért fontos, mert a munkáltatóknak tevékenységük veszélyessége és létszámuk alapján meghatározott óraszámban kell közép- vagy felsőfokú munkavédelmi szakembert foglalkoztatniuk. Hatósági ellenőrzéskor a munkáltatónak kell igazolnia a helyes besorolást és a szakember előirt óraszámú foglalkoztatását. A kisebb vállalkozások kijelölt munkavállalóval is elláthatják a munkavédelmi feladatokat, a munkabiztonsági szaktevékenységhez azonban nekik is képesített szakembert kell igénybe venniük.

Érdemes most áttekinteni a munkavédelmi szakemberek végzettségét és a szolgáltatói szerződéseket, és a végzettséget igazoló okiratokat a munkavédelmi dokumentációban megőrizni. A besorolást évente felül kell vizsgálni.

Agrártámogatások: viharkár-kompenzáció, krízisbiztosítás és KAP-rendeletek módosítása

2025. május 6.

Jogforrás és hatály

Az agrárminiszter áprilisban négy, a termelők támogatását érintő rendeletet adott ki. A Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv végrehajtását szolgáló egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 5/2025. (IV. 3.) AM rendelet kilenc rendeletet, köztük az egységes kérelemről szóló 15/2024. (IV. 9.) AM rendeletet módosítja, és a 68. § szerint a kihirdetését követő napon lép hatályba. A mezőgazdasági termeszto berendezésben bekövetkezett viharkárok részbeni kompenzálásáról szóló 10/2025. (IV. 22.) AM rendelet a 7. § szerint a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba. A krízisbiztosítási rendszerről szóló 68/2020. (XII. 23.) AM rendeletet a 12/2025. (IV. 22.) AM rendelet módosítja, amely a 16. § (1) bekezdés szerint a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba. A 15/2024. AM rendeletet a 14/2025. (IV. 30.) AM rendelet módosítja, amely a kihirdetését követő napon hatályos.

A szabályozás lényege

A 10/2025. AM rendelet 2. §-a szerint a 2024. augusztus 1. és 31. között Csongrád közigazgatási területén vihar által termeszto berendezésben okozott kárra egyszeri, vissza nem térítendő mezőgazdasági csekély összegű támogatás igényelhető, legfeljebb az igazolt kár 80%-áig; a 3. § szerint a keretösszeg legfeljebb 50 millió forint. A 4. § alapján a kárt a NAK 2025. április 30-ig igazolja, és támogatás csak legalább 10 000 forintos kár esetén jár. Az 5. § szerint a kérelmet 2025. május 15. és 30. között, kizárólag elektronikusan kell a Magyar Államkincstárhoz benyújtani; hiánypótlásnak nincs helye. A 6. § szerint a Kincstár 2025. június 15-ig dönt. A 12/2025. AM rendelet preambuluma szerint a krízisbiztosításban évente egy adatszolgáltatási időszak lesz, amelyben a kompenzációs kérelmet is be kell nyújtani, a csatlakozási kérelem továbbra is februárban adható be, és lerövidül a kompenzáció és a pótlólagos kompenzáció kifizetése közötti idő. Az 5/2025. AM rendelet preambuluma szerint a módosítás új fogalmakat vezet be, előírja a betakarítás előtti georeferált fénykép csatolását, átmeneti szankciómentességet ad a vizes élőhelyekre vonatkozó új HMKÁ-előírás alól, emeli a zöldség- és anyajuh-támogatás fajlagos keretösszegét, és a fajlagos összegeket a jövőben a Nemzeti Irányító Hatóság közleményben határozza meg. A 14/2025. AM rendelet preambuluma szerint átmeneti szabály biztosítja, hogy a 2024. évi egységes kérelemmel érintett, de az agrotechnikai műveletet néhány nappal késve bejelentő termelők ne veszítsék el teljesen a támogatást.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A viharkár-kompenzáció a Csongrádon földhasználati termesztest folytató termelőknek jelent közvetlen forrást, a csekély összegű támogatási plafon figyelembevételével. A krízisbiztosítási és KAP-módosítások az egységes kérelmet benyújtó termelők széles körét érintik: egyszerűsödik az adatszolgáltatás, ugyanakkor új dokumentálási kötelezettségek is megjelennek.

Teendők és határidők

A viharkárral érintett termelőknek a NAK igazolásának birtokában 2025. május 15. és 30. között kell elektronikus kérelmet benyújtaniuk; mivel hiánypótlás nincs, a kérelmet gondosan kell összeállítani. Az egységes kérelmet benyújtóknak az új fogalmakat, a georeferált fénykép követelményét és a gazdálkodási naplóra vonatkozó pontosításokat kell beépíteniük gyakorlatukba, a 2024-ben késve bejelentett műveleteknél pedig érdemes ellenőrizni az átmeneti szabály alkalmazását.

Viharkár-kompenzáció és egyszerűbb krízisbiztosítás a gazdálkodóknak

Áprilisban több agrárrendelet módosult. A csongrádi vihart szenvedett fóliás termelők május 15. és 30. között igényelhetnek támogatást, a krízisbiztosítás és az egységes kérelem szabályai pedig egyszerűsödnek.

A 10/2025. (IV. 22.) AM rendelet alapján a 2024. augusztusi csongrádi vihar miatt károsodott termesztő berendezések után az igazolt kár legfeljebb 80 százalékát téríti meg az állam, 50 millió forintos keretből. A kérelmet kizárólag elektronikusan, május 15. és 30. között lehet benyújtani a Magyar Államkincstárhoz, hiánypótlásra nincs lehetőség, ezért a kérelmet gondosan kell összeállítani.

A krízisbiztosításban a jövőben évente csak egy adatszolgáltatási időszak lesz, amelyben a kompenzációs kérelmet is be kell adni, és gyorsul a pótlólagos kompenzáció kifizetése. A KAP-támogatások szabályai is változtak: új a betakarítás előtti georeferált fénykép követelménye, a zöldség- és anyajuhtartók pedig magasabb fajlagos keretre számíthatnak.

Aki 2024-ben néhány nap késéssel jelentette be az agrotechnikai műveletet, átmeneti szabály alapján nem veszíti el teljesen a támogatást. A termelőknek érdemes az idei egységes kérelem benyújtása előtt gazdálkodási tanácsadójukkal együtt áttekinteniük a módosított szabályokat.